V A T R A
=========================

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
Sept.-Oct.1963 XIII,3 GERMANIA
N° 92

SINOD ROMÂNESC IN EXIL

Pentru că ideia aceasta se ventilează de mai multă vreme,dăm cititorilor noştri câteva simple lămuriri,spre a-i feri să cadă victime unei lesnicioase propagande patriotarde.

Şeful spiritual al întregei Biserici Ortodoxe e patriarhul din Constantinopol, fosta capitală a Imperiului Roman de Răsărit.Ca importanţă istorică urmează patriarhiile din Alexandria,Antiohia,Ierusalim.Primul care şi-a însuşit adaosul de "ecumenic" -universal- a fost,la 588,patriarhul Ioan IV de Capadocchia.Pe vremea aceea Biserica era una,şi papa Grigorie cel Mare(590-604),întâiul dintre cei 5 patriarhi "istorici",ca să-şi marcheze opoziţia s'a autodefinit,cu umilinţă,"servus servorum Dei"... Titlul de "ecumenic" şi-a crescut conţinutul mai ales după scindarea Bisericii(1054),când patriarhul din Constantinopol a rămas şef al întregei Biserici din Răsărit("ortodoxe"),contestat doar de Roma "catolică".

Biserica,prin caracterul şi menirea ei,este internaţională.Căci Isus a venit pentru mântuirea tuturor oamenilor şi nu a unei naţiuni oarecare.Principiul s'a putut păstra intact în Biserica Romană,favorizată în acest sens de împrejurările istorice: papa este şeful tuturor catolicilor din lume,de orice naţiune,de orice culoare ar fi,şi în toate privinţele.Patriarhia din Constantinopol,slăbită în putere de invazia -şi ocupaţia- islamică,a trebuit să recunoască,la 1589,un patriarh la Moscova şi,în urma liberării popoarelor balcanice,să facă şi alte concesii,admiţând nişte autocefalii pe bază naţională.Ceeace presupune popor şi teritoriu determinat.Aşa a ajuns autocefală,la 1885,şi Biserica Română.

Autocefalie înseamnă totală independenţă "administrativă".Ea este un privilegiu recunoscut de Patriarhia Ecumenică în sens de"autoguvernare",cu tot ce aceasta comportă: alegerea ierarhiei bisericeşti,pregătirea sfântului mir,canonizare de sfinţi("naţionali"),îmbogăţirea slujbei cu noi cântări,legiferare internă proprie. Patriarhul ecumenic n'are deci niciun cuvânt de spus la alegerea şefilor şi a celorlalţi ierarhi ai bisericilor autocefale,nici la felul cum îşi guvernează eparhiile.El rămâne însă mai departe şeful spiritual al ortodoxiei,paznicul suprem al dogmelor şi canoanelor hotărîte în cele 7 sinoade ecumenice - şi ca atare e pomenit la slujbă de şefii acestor biserici.Ele nu pot atinge,modifica sau desfiinţa niciuna din dogmele comune ortodoxiei,fără a fi declarate de eretice şi excomunicate.Autocefalia însăşi e obţinută,valabil,numai cu consimţământul Patriarhiei Ecumenice,- fără de care se cade în schismă(cum a fost multă vreme cazul Bisericii Bulgare).Nu există deci nicio biserică ortodoxă "în vânt",ci toate îşi au actul de naştere,legal,în încuviinţarea Patriarhiei Ecumenice,cu care continuă să rămână în legătură spirituală şi canonică.

Se întâmplă însă,uneori,şi situaţii anormale,ca după întâiul război mondial, când mase de ruşi au trebuit să-şi părăsească patria.Cum se găsesc ei,astăzi,din punct de vedere eclesiastic? Ruşii ortodocşi din streinătate au 4 organizaţii bisericeşti:

1/ Sinodul independent al mitropolitului Leontie,cu reşedinţa în New York.Numericeşte,e cel mai tare: 755.000 membri, 350 preoţi, 11 episcopi.Nerecunoscut de Constantinopol,n'are legătură canonică cu Biserica Ecumenică Ortodoxă.De acest sinod,care l-a "resfinţit",ţine şi P.S.Trifa...

2/ Sinodul independent al mitropolitului Anastasie(fost arhiepiscop de Chişinău pe vremea ţarilor),cu reşedinţa în New York.Are 300.000 credincioşi, 23 episcopi, 318 preoţi.Nerecunoscut de Constantinopol,n'are legătură canonică cu Biserica Ecumenică Ortodoxă.De acest sinod,care l-a sfinţit,ţine P.S.Teofil...

Cauza probabilă a acestor nerecunoaşteri e lipsa unui teritoriu determinat şi a unei comunităţi închegate,cum şi imposibilitatea materială a verificării în timp a seriozităţii ziselor sinoade: căci patriarhul ecumenic n'ar putea risca,cu răspunderea de care am vorbit,să recunoască nişte eventuale improvizaţii ca acţionând în linia ortodoxiei pure.Alta era situaţia vechilor întocmiri bisericeşti din sta-

tele balcanice.

3/ O parte dintre ruşi,văzând că patriarhia Moscovei depinde de comuniştii uzurpatori,a crezut că e mai bine să se lege de vatra ortodoxiei,alipindu-se patriarhiei din Constantinopol,care le-a recunoscut un exarhat pentru Europa,cu reşedinţa la Paris.Exarh,arhiepiscopul George Tarasoff.

4/ Patriarhia din Moscova şi-a întins şi ea plasa în exil,cu exarhate la Berlin,Paris şi New York şi episcopie la Viena.

Din cele patru organizaţii ortodoxe ruseşti din lumea liberă,primele trei sunt anticomuniste,dar în perfectă regulă canonică e numai exarhatul arhiepiscopului George Tarasoff,legat de Patriarhia Ecumenică.

Biserica română ortodoxă din lumea liberă are şi ea patru organizaţii:

1/ Cea mai tare,numericeşte cel puţin,e Episcopia Română Ortodoxă din America, condusă de P.S.Trifa,care,conform unei broşuri a regretatului arhimandrit Lucaci, ar fi acum în ordine canonică.E încadrată într'un sinod rusesc.

2/ E apoi Episcopia condusă de P.S.Teofil,creiată la străduinţele părintelui Boldeanu în opoziţie faţă de P.S.Trifa.Dispune astăzi,la 9 ani dela înfiinţare, de 3 sau 4 biserici.E încadrată într'un sinod rusesc.

3/ Avem apoi biserica română din Germania,condusă de părintele protopop Emilian Vasilescu,sub jurisdicţia Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol.

Aceste trei organizaţii bisericeşti sunt net anticomuniste; din punct de vedere canonic însă,numai biserica din Germania e în perfectă regulă.

4/ Mai e în fine Episcopia defunctului Moldovan din America,sub jurisdicţia bisericii din ţară de sub ocupaţie rusească.Recent a fost acolo numit episcopul Aradului,Teoctist Arăpaşu,care n'a primit însă viză de intrare.

Menţionăm deasemeni existenţa în exil,în Franţa,a I.P.S.Visarion Puiu.N'are jurisdicţie teritorială şi a fost caterisit de sinodul de sub ocupaţie din Bucureşti.De această caterisire,făcută din motive politice şi nu bisericeşti,exilul nu e obligat să ţină seamă.

Când se vorbeşte de sinod românesc în exil,în socoteală vin,natural,numai ierarhii refugiaţi: I.P.S.Visarion,P.S.Trifa şi P.S.Teofil,suficienţi ca număr.Cum însă e notoriu că primul nu vrea să ştie de ultimul,iar P.S.Trifa,care are în mână cam unanimitatea bisericilor româneşti,n'are de ce se lega la cap fără să-l doară,mobilul propagării ideii unui sinod trebue că e altul,şi anume de ordin personal: căci,dacă lipsesc episcopi pentru constituirea sinodului,trebue să facem alţii; pe cine?... Aici e de cătat cheia şaradei!

Neavând a face dogme,cum am spus,rolul unui sinod e mai mult de ordin naţional-administrativ. P.S.Trifa ne intrând în combinaţie,ar rămâne de"administrat" doar biserica din Paris şi vreo două biserici prin Canada.Dar acestea au deja preoţii lor,protopopi,mitrofori,cârjofori,ba şi episcop; mai e nevoie,pentru administrarea lor,şi de un.. sinod? Lucrul e atât de evident ridicol,încât sinodiştii-cu-orice-preţ accentuează latura cealaltă,menită a avea şi "priză" asupra românilor: latura "naţională".

De altă parte,chiar dacă P.S.Trifa intră în combinaţie,tot mai trebue un episcop,ca să fie trei.Problema deci,în realitate,tot în jurul căftănirii se învârte: pe aici speră să-şi facă loc cel ce agită chestiunea.Mitra şi cârja deja aşteaptă în dulap.Că,apoi,P.S.Trifa,cum este sigur,n'o să accepte planul? Faptul nu mai are vreo importanţă: între timp,respectivul se va fi văzut episcop; şi doar asta îl interesează.

Pentru noi,valoarea practică,într'un moment dat,a unei instituţii este egală cu valoarea celor ce o reprezintă.A da unui om,dovedit incapabil să menţină unitatea prin dragoste a unei biete parohii,puteri încă mai mari,înseamnă a pune focul în mâna nebunului.Inseamnă ca năsbâtiile făcute dintr'o treaptă relativ modestă să le comită de-acum cu prestigiul sporit al scaunului vlădicesc.Inseamnă a-i da girul şi suportul spre o ţintă mult - şi de mult - râvnită: luarea,pe această cale, a conducerii exilului,unde câmpul sforăriilor e infinit mai vast decât tot ce şi-a putut dori în cele mai frumoase visuri.Ori,niciun om echilibrat nu poate ajuta s'ajungă în nişte mâini,a căror veşnică agitaţie nu-i egalată decât de totala sterilitate a rezultatelor,o sarcină aşa de serioasă.Abia debarasaţi,în câmpul "revoluţionar"-politic,ar fi să reactualizăm în cel bisericesc-politic,cu bună ştiinţă, un nou Iliuţă-Activu.Ca să facă,cu prestigiul mitrei,exact aceleaşi trăsnăi comise până'acum cu scuza modestiei bietului potcap.Sinod românesc în exil? Da,dac'am

avea aici vlădici de ştofa lui Şaguna,a lui Inocenţiu Clain,Dosoftei,Ivireanu, Veniamin Costache...

Dacă cei ce-agită chestiunea sunt,în adevăr,mânaţi de nevoia unei unităţi bisericeşti,şi'n adevăr nu's interese personale la mijloc,soluţia,având în vedere situaţia de astăzi a respectivelor organizaţii ca forţă,persoane şi înfăptuiri, sare oricui în ochi,ea fiind cât se poate de logică şi uşoară: alipirea pur şi simplu a tuturora la Episcopia Prea Sfinţitului Trifa(care,în loc să desbine,a reuşit să strângă pe Români,păstorind azi aproape totalitatea bisericilor anticomuniste,n'a avut ţâţării în Eparhie,procese numai de natură politică şi,cum vedem în "Solia",se sbate mereu pe drumuri,prin parohii,congrese,adunări,ceremonii,spitale,prezent oriunde crede că-i ceva de câştigat pentru cauza bună): dacă-i adevărat că s'a pus în indiscutabilă regulă cu canonicitatea - şi dacă,debarasându-se de ruşi,reuşeşte să fie recunoscut de Patriarhia Ecumenică.

Noi l-am atacat pe P.S.Sa mai mult din pricini legionare,dar ce contează nişte sentimente "partizane" când e vorba de o bună treabă românească? E singura soluţie dreaptă,logică,în situaţia de azi,dacă se vrea în adevăr unirea.Sinod rămâne? N'avem cu cine-l face - şi n'ar fi justificat nici de modestul număr al bisericilor,nici -poate cu o excepţie- de "ştofa" eventualilor săi componenţi - pe lângă c'ar funcţiona şi el în vânt,ca cele două ruseşti.Sinceritatea doritorilor de unitate bisericească e acum pusă la probă...

Alexandru Ţuluca

E MULT DE-ATUNCI de Şt.O.Iosif

E mult de-atunci... e mult,nepoate,
Şi ca prin vis le văd pe toate...
Hei! să te miri,să te cutremuri
De câte-au fost 'nainte vremuri -
Şi-i mult,e mult de-atunci,nepoate!

Intrase sabia în ţară...
Zaveră... ciumă... jaf şi pară!
S'au prăpădit ai mei cu toţii
Şi tot ce-aveam prădară hoţii -
Şi Turcul stăpânea în ţară.

Cum am scăpat şi eu cu zile
Nici aş putea să-ţi spun,copile...
Pe semne Pronia cerească,
Voind ca să mă pedepsească,
Mi-a dăruit pedeapsa'n zile...

Că uite! vremurile-acele
De-au fost amarnice şi grele,
Dar inimi drepte,credincioase,
Vin bun şi cântece frumoase
Erau pe vremurile-acele...

Azi cat nedumerit,nepoate:
Cum toate se schimbară,toate!
Din cântece azi n'ai ce-alege,
Nici vinul nu e vin în lege,
Nici inimi nu mai sînt,nepoate!...

&& Dl Florea Nicoriuc şi soţia Elena(elveţiancă de viţă germană,care a învăţat bine româneşte),părinţii Luciei(premiantă la liceul din Baden/Elveţia,ştie şi limba strămoşilor bucovineni),anunţă cu bucurie naşterea,la 11 Iulie,a fiicei Aurelia.

&& La 15 Iulie s'a căsătorit,la München,dl Aurelian Neagu.Naşi,dna şi dl general Ion Gheorghe; săvârşitor al cununiei,părintele Emilian Vasiloschi.

- Cununaţi la Dispilio,Macedonia,Duminică 9 Iunie,Ovidiu Popescu şi Virginia Papastere au ţinut să prăsnuiască evenimentul şi la domiciliul din Montreal(Canada), reunindu-şi prietenii la o petrecere,Vineri 12 Iulie,în Casa Română din oraş.

+ In Santa Monica,California,s'a stins din viaţă,la 25 Iulie,în vârstă de 59 ani,cântăreţul popular Iosif Cristea,născut în comuna Daneş(Târnava Mare).

+ In dimineaţa de 31 Iulie a murit în Statele Unite,în urma unui accident de automobil,preotul român iezuit Francisc Pall,originar din Careii Mari.Venise târziu în lumea liberă,după 7 ani petrecuţi în închisorile comuniste,mai ales la Sighet.Slujba înmormântării s'a făcut,la 3 August,în biserica română din Aurora.

+ Tot în America a murit,la 68 de ani,ultimul nunţiu papal în România(1946-1950),arhiepiscopul Gerald O'Hara.Inmormântarea a avut loc la Philadelphia,24 Iulie.In preseara îngropării,monseniorul Babuţiu şi preoţii Crihălmean,Ivaşcu,Toderici şi Ion Pavel au făcut o slujbă românească.

+ La 22 Iulie a decedat un alt prieten al ţării noastre: cardinalul Valerio Valeri,fost nunţiu apostolic în România(1933-1936).

+ O altă dureroasă pierdere înregistrăm prin moartea,în Spania,a părintelui Gheorghe Gaber,moldovean catolic,fost timp de zece ani misionar în China,de unde a trebuit să plece după înscăunarea comunismului.

+ La 29 Iulie a murit în America doamna Emilia colonel Dan Ivanovici,soţia directorului "Buletinului Militar".

+ Joi 12 Septembrie a fost înmormântat, la Paris, Romulus Boilă, născut în Ianuarie 1909, directorul publicaţiei "La Nation Roumaine", poate cel mai cumsecade dintre "democraţi".

+ La Roma s'a stins din viaţă, la 27 August, Marioara Ghigort Orăşanu.

+ La Viena s'a sinucis tânărul teolog Mircea Farcaş, unul dintre rezistenţii dela postul de radio Bod. Cauza: nostalgia ţării, plus o dragoste nefericită. Peste mormânt i-au presărat şi pământ romănesc.

+ Tot la Viena au murit în cursul verii doi austrieci cari au avut o frumoasă activitate în România: arhitectul Schiendl, care a construit parte din blocurile Capitalei, şi Czell, proprietarul fabricei de bere cu acelaş nume.

+ Din Buenos Aires ne vine trista veste c'a încetat din viaţă, la 75 de ani, dr. Cristian Leu, dobrogean, inginer dela Charlottenburg, bun cunoscător al problemei evreeşti şi al masoneriei, statornic prieten al "Vetrei".

+ La Frascati s'a stins, în urma unei lungi şi grele suferinţe, suportată cu seninătate în adevăr creştină, tânărul preot iezuit Vasile Bărbat. Slujba înmormântării, oficiată de P.S. Vasile Cristea, a avut loc la 5 Septembrie în capela unită dela colegiul "Russicum" din Roma.

- Ultimii doi au fost colaboratori -sporadici- la "Vatra". Acum, o putem spune...

&& Primim dela dl Leon Negruzzi, Paris, următorul "proces verbal": Astăzi 26 Mai 1963 - Majoritatea membrilor Asociaţiei foştilor combatanţi romăni refugiaţi, întruniţi în adunare generală anuală, - informaţi despre evenimentele petrecute la Biserica romănă din Paris - Constatând că în ziua de 23 Mai a fost hirotonisit preot scriitorul C.V.Gheorghiu şi având în vedere că atât în intervievurile lui date în ziarele franceze şi la televiziune, cât şi în romanul său "LA CRAVACHE", acest scriitor a insultat Biserica, naţiunea romănă şi că nimic n'a rămas nestropit de noroiu, dela rege până la ţaran şi dela Statul major al Armatei până la ultimul soldat; Având în vedere că Biserica romănă nu este numai creştină dar şi naţională şi că în jurul ei s'au adunat şi au luptat toţi vitejii istoriei noastre şi că deci în sânul ei nu pot să pătrundă indivizi cari s'au făcut vinovaţi nu numai de totală lipsă de respect faţă de conducerea statului, de administraţie şi de armată, dar şi de grave insulte - Declarăm că scriitorul C.V.Gheorghiu nu este demn să fie slujitor al Bisericii căreia aparţine poporul romăn.

Suntem de acord cu scrisoarea adresată de dl Leon Negruzzi, preşedintele acestei Asociaţii, Prea Sfinţitului Teofil Ionescu, prin care îi atrage atenţia asupra faptelor de care s'a făcut vinovat C.V.Gheorghiu, şi cu atitudinea pe care a avut-o Dl Georgescu-Olenin în şedinţa consiliului parohial din seara zilei de 6 Mai când, discutându-se propunerea preotului V.Boldeanu, parohul bisericii, ca să se accepte hirotonisirea ca preot a lui C.V.Gheorghiu, s'a ridicat cu voce fermă şi cu vehemenţă în contra acestui act făcut la repezeală, şi ne solidarizăm cu acţiunea energică a dlui N.Rizescu-Brăneşti şi a celorlalţi romăni cari în biserică au declarat categoric că scriitorul C.V.Gheorghiu nu este vrednic să fie preot. ..Regretând intervenţia poliţiei în exercitarea acestui drept, protestăm cu toată energia contra faptului că Episcopul Teofil n'a ţinut seamă de această opoziţie".-

&& Părintele Dumitrescu-Borşa se minunează, în "Glasul" minciunii, de înfăptuirile "clasei muncitoare" la Bălceşti: vaci frumoase, viţei, porci de rasă, laboratoare, etc. Toate, "pentru popor". Cum se face că, pe 4 coloane de tămâiere, părintele n'a găsit prilejul să pomenească şi de biserica din satul lui Bălcescu?...

- Tot acolo, sfinţia sa vorbeşte de boerul din sat, un sbir şi jumătate: odată a bătut, cu vizitiii, pe un ţăran până l-a omorît; şi "nimeni n'a îndrăznit să-l tragă la răspundere pe boier pentru crima lui". Astăzi, e altfel: părintele e în procest cu cei ce l-au ţinut 15 ani la zdup pentru delictul de "opinie" - şi cari au ucis juma' de ţară pentru aceeaşi vină...

- Mai spune părintele că "sub partidele politice burgheze, numai chiaburii şi bogătaşii îşi trimiteau copiii la şcoli". Părinţii sfinţiei sale, cari şi-au dat odrasla la învăţătură, din care categorie făceau parte? Că, parcă erau ţărani sadea...

&& Spune Ilie Creţulescu, în "Glasul minciunii", că România a ajuns "aşa cum o visase şi marele patriot Nicolae Bălcescu în proclamaţia dela Islăz". N'avem la îndemână proclamaţia; dar parcă ea nu cerea ocuparea ţării de către ruşi...

&& Scrie Al. Hodoş, în "Glasul" minciunii, că "nicicând plaiurile ţării noastre n'au fost străbătute, în lung şi'n lat, de-atâţia romăni": cată oamenii vreun loc, pe unde să poată fugi...

SĂRBĂTOAREA ROMÂNEASCĂ DIN GERMANIA

Sub un cer spălat de ploaia din răstimpuri,cu nori ce rătăceau agale parcă s'alunge monotonia unui albastru - a cărui prospeţime rivaliza cu a turlelor bisericii răsăritene din localitate,Români din patru unghiuri au început să poposească,în ultima sâmbătă - şi zi - a lui August,în graţioasa localitate climaterică din ţinutul Koblenzului: Bad Ems,al cărei nume evocă vremile de studenţie ale lui Kogâlniceanu: a doua zi,odată cu începutul anului bisericesc,l Septembrie,avea să-şi inaugureze lucrul în via Domnului,ca preot,cu binecuvântarea I.P.Sfinţitului Mitropolit Visarion Puiu,unul din cei mai iubiţi compatrioţi din exilul nostru: domnul Dumitru Popa.

Gândul nu i-a fost nou,nici înclinarea: strana l-a cunoscut de mititel,în natalii Aldeni ai Buzăului(e din familie de preoţi,chiar de n'or fi din vremea lui Burebista..),- şi de ea n'a mai scăpat,pe-alocuri,nici ca liceist în uniformă, nici la vremea armatei,sau a studenţiei la Politehnică,şi nici în lagărul de prizonieri,ori în vremile tulburi ale "liberării" popoarelor mici de către "generozitatea" bolşevică,aşa de ajutată de miopia -sau complicitatea- Occidentalilor. Ajuns "vel-ţârcovnic" la biserica română din Paris,în vremea "frământărilor" de-acolo i s'a sugerat de către fostul mitropolit al Bucovinei,care-i cunoştea firea paşnică,să îmbrace haina preoţească,în nădejdea c'ar putea fi element de legătură între clericii roşi de dihonie.Fiind vorba de-o treabă serioasă,Dumitru Popa,ca totdeauna în atari împrejurări,nu s'a dat înapoi; a avut însă prudenţa -sau.. imprudenţa- să facă o mică probă a bănuitului dar de a topi urile.S'a prezentat deci părintelui Boldeanu,ca să-i aducă la cunoştinţă propunerea,şi misiunea; dar sfinţia sa,sau cum vreţi să-i ziceţi,- ştiind că un preot venit pe altă filieră decât a sa poate avea şi veleităţi de independenţă,l-a tratat birjereşte,pe motiv că nu are "chemare"(de unde-o fi ştiut?..),nici doctorate în teologie.(Ulterior însă,părintele s'a arătat mai înţelegător în această privinţă,dovedind că n'are idei tocmai fixe când cineva îmbracă patrafirul sub oblăduirea sa: candidaţilor din pletora de preoţiri dela Paris nu le-a mai pretins să ştie nici crezul pe de rost!).Aşa stând lucrurile,dl Popa şi-a "depus mandatul",renunţând la misiunea de a împăca nişte oameni cu harul prea uzat; la strană însă a continuat,trecând peste micimea unora şi peste propria legitimă mâhnire.Şi ani dearândul a refuzat să răspundă altor solicitări.Până în iarna trecută.Când,la repetatele stăruinţe ale bătrânului preot Vasiloschi,dornic de un colaborator în vastitatea lumii germane,a cedat iarăş.Şi iarăş s'a izbit de opoziţia aceluiaş veşnic posedat al agitaţiei sterile,a cărui comportare nu cunoaşte margini,nici omenie,când e vorba de o treabă ce n'are girul său.

Auzind,deci,părintele Boldeanu că cineva îndrăsneşte să intre în Altar fără să-l întrebe mai întâi pe dumnealui,mâniatu-s'a foarte şi,ieşindu-şi din pepeni, i-a ars o epistolă episcopului grec din Paris,Meletios,eronat socotit şef al mitropolitului George Tarasoff,hirotonisitorul dlui Popa şi exarh al Patriarhiei Ecumenice în capitala Franţei,căruia deasemenea,prin "ricoşeu",se adresează.După uz,corespondenţa se face dela ierarh la ierarh; în cazul nostru,P.S.Teofil e cel ce-ar fi trebuit să scrie,dacă găsea de cuviinţă,Inalţilor Ierarhi; dar,în vitriolul furiei,popa Boldeanu a uitat orice prudenţă,dând astfel în vileag că se consideră pe sine adevăratul titular al aşa zisei Episcopii Române din Europa liberă, Teofil fiind doar paravanul."Oamenii" sfinţiei sale,în desele clipe de indiscreţie dau şi altă explicaţie: că părintele a trebuit să scrie însuş,întrucât P.S.Teofil, pe acea vreme la Paris,a refuzat să semneze astfel de giuvaeruri...

Mobilul care l-a împins să puie piciorul pe plaivas e... -nu râdeţi!- "simţul său de răspundere faţă de biserică"("simţ" pe care băjenarii au avut atâtea ocazii să-l aprecieze...).De ce o face? Ca să semnaleze celor doi Ierarhi "un caz de gravă şi flagrantă călcare de rânduială bisericească"(şi sfinţia sa,se ştie,când aude de neorânduieli bisericeşti,leşină de scârbă).Care-i... neorânduiala? Marea,grava neorânduială,semnalată şi de noi într'un trecut articol ca meteahnă a sfinţiei sale,e nemaipomenita îndrăsneală a cuiva de a intra în cler fără un prealabil sluj în faţa părintelui Boldeanu.O spune singur,în epistola de pomină: "Cum e posibil - se miră el- să se întocmeasca actele de hirotonisire întru preot fara să fie întrebat oficial,preotul sub a carei pastorire a fost candidatul,ce anume are de spus în legatura cu hirotonisirea pastoritului sau?.. Chiar şi unui grajdar,căruia se încredinţeaza animale şi nu oameni spre purtare de grija,şi acestuia i-se cere o calificare,un certificat de unde a mai lucrat.. Credem,ca cei vizaţi,prin această

scrisoare adresată Prea Sfinţiei Voastre,vor fi cunoscând,atâta lucru,ca impedimentele la preoţie stau în picioare atât înainte,cât şi dupa săvârşirea hirotonisirii; iar urmările cad radical,deopotrivă,atât asupra candidatului,cât şi asupra episcopului,care pe ascuns a facut o hirotonisire contestată".

"La început ne gândeam sa ne adresam Patriarhiei de Constantinopol -mai destăinuie părintele,jucându-se de-a intriga,necuviinţa şi şantajul; socotim însa,ca e mai bine,sa ne adresam pe cale ierarhica,adica Prea Sfinţiei Voastre,reprezentant la Paris al Patriarhiei,lăsând sa ne adresam Patriarhiei numai în cazul,în care respectivul episcop rus ar trece peste prevenirea facuta de catre Prea Sfinţia Voastră... Ţinem sa se ştie -încheie părintele chinuita-i scrisoare(în a cărei reproducere am respectat şi virgulele -şi n'ar fi rău ca sfinţia sa să frecventeze,alături de colegul dela München,niscai cursuri serale de adulţi: începutul culturii,se ştie,e buna cunoaştere a propriei limbi)- ca de se va trece pe alaturi de mărturisirea noastra,vom cere Patriarhiei de Constantinopol deschiderea unei anchete pentru lamurirea cazului semnalat de catre noi".Copie de pe această perlă -şi vrem să sperăm că cei doi Ierarhi,cu vastă experienţă şi cunoaştere a oamenilor,n'au judecat întreaga preoţime românească după necăpuirea acestei scrisori-, părintele Boldeanu,cavaler fără prihană,a trimis,spre mai sigură intimidare,şi dlui Popa,cu un răvaş de acelaş calibru,dar încheiat "cu frăţească dragoste"(şi parcă tot mai câştigaţi sunt cei urîţi deadreptul,fără ipocrizii).Tot spre intimidare mai sosit-a,direct arhiepiscopului George,care-i refuzase audienţa,o misivă, semnată de maşină cu numele Boldeanu,plină de argumente trase mai mult din răscolirea pubelelor decât a canoanelor.Din aceasta ne abţinem să mai transcriem,pentru motive de decenţă.Am vrut numai să ilustrăm purtarea unui preot,şi camarad,faţă de omul care a fost mereu la datorie,nu s'a certat vreodată cu careva,a ospătat pe oricine i-a bătut la uşă,şi a stat mereu la dispoziţia bisericii,inclusiv a părintelui Boldeanu.

Ştiut fiind de toată lumea că pe dl Popa l-au rugat insistent să intre'n cler atât P.S.Teofil cât şi părintele Boldeanu însuş -în acest scop i-au făcut şi vizite acasă,chiar cu puţin înainte de hirotonirea din Germania-, o întrebare se impune: cum se face că Dumitru Popa era vrednic de preoţie dacă-l hirotonisea P.S.Teofil,sub oblăduirea lui Boldeanu,şi încetează de a mai fi vrednic dacă-i sfinţit de altul? Ce blestemăţii a putut el comite în cele câteva zile ce despart ultima vizită -şi rugăminte- a P.S.Teofil de hirotonisirea efectivă? Dar aceste fapte au venit parcă anume,ca să întărească afirmaţiile "Vetrei" din articolul despre Virgil Gheorghiu,unde avem şi cheia prezentei şarade: bolnava ambiţie a părintelui Boldeanu nu poate suferi să se mişte ceva în biserica exilului fără de ştirea sa - mai ales că faptul dăunează şi planului de proprie episcopeală: căci un preot al Bisericii Române,venit la altar pe calea luminoasă a Bisericii Universale şi nu prin sforării autohtone,va rămânea în cadrul misiunii acceptate: de instrument român al gloriei Bisericii Creştine,duhovnic şi păstor al necăjiţilor de exilaţi,nu sculă a bisericuţei altcuiva...

Având în vedere marea slăbiciune arătată de câtva timp de popa Vasile pentru canoane,cu care nopţi întregi s'a canonit ca să găsească un cât de mic şurub contra preoţirii dlui Popa,l-am întreba şi noi ceva,dacă avem pe cine întreba: tot răsfoind prin hotărîrile sinoadelor,n'a dat peste niciun articolaş care să se opună hirotonirii cuiva care o viaţă întreagă a trăit necununat(cum a fost cazul cu doi din cei recent preoţiţi prin sfinţia sa)?... Pe urmă: dac'aşa de convins a fost de necanonicitatea hirotonirii lui Dumitru Popa,încât vedre de lături a vârsat ca s'o împiedice,de ce astăzi nu mai pridideşte cu rugămintea de a sluji împreună,ba invitând pe părintele Popa şi la pelerinajul dela Mont Saint Michel?...

Toate svârcolirile părintelui,şi ale celor câţiva acoliţi,demne de o cauză mai nobilă,au fost însă zadarnice."Fineţea" manevrelor sale,de strălucit efect în protipendada din Căscăunzii Vechi,asupra unui adevărat Prinţ al Bisericii nu puteau avea decât ecoul meritat.Păcat,numai,că nici într'o împrejurare aşa de solemnă,şi de însemnătate pentru exilul românesc,n'am fost scutiţi de ţigănie!

Cu toată vacanţa,la impunătoarea manifestaţie românească şi creştină dela Bad Ems s'au prezentat refugiaţi -şi nerefugiaţi- în număr impresionant.Au venit,astfel,să-şi manifeste bucuria,dna şi preot Emilian Vasiloschi,av.Ilie Gârneaţă,dr. Alexandru Proc,prof.Virgil Mihăilescu,dna şi ing.Marcel Nicolau,av.Virgil Popa, ing.Traian Boeru,Horia Stamatu,dr.Petre Vălimăreanu,av.Mircea Orendovici,prof.Dorina Ureş,Radu,Andrei,Tania şi prof.Paul Miron,preoţii Milan Iovanovici,Zăpârţan

şi Augustin Maura,dna şi Valerian Dobrescu,dna,Inge şi av.Gheorghe Acrivu,dna şi dr.Ion Popa,Ion Olaru,dna,Doina şi dr.Dumitru Bandrabur,dna şi Aurelian Neagu,Marica,Florinuţ şi Caranfil Spânachi,Seva Vurduni,dr.Victor Suciu,Nicolae Moşoiu, ing.Sotir Dragomir,Vera Boici,Pavel Onciu,Constantin Jucan,Ghiţă Stoia,Avram Macarie,Ecaterina Anghel,Heinrich Behme,Agripina Baur,dna,Rodica şi Constantin Dimitriu,Trifu,dna şi dl Frisch,Marius şi Ion Ceauşescu,Vasile Bărbulescu,Angela şi Ion Georgescu,Brigitte,Renate,Klaus şi Nicoleta Rosbroy,Elena,Margareta şi Tudor Radu,dna şi dl Balmuş,dna şi dl Piciorgros cu Mişu,dna şi Marin Tosca,dna şi dl Maior,dna,dra şi Pavel Butnaru,dna,dra şi dl Oncescu,Tulia Giagia,Adam Raptis,Mitru Gogeamanu,prof.Elisabeta Popescu,Rudi Dvorski,Ion Maier,dra şi Mihai Turturică, Teodorescu,dna şi dl Hahn cu feciorul - şi alţii,cărora le cerem iertare că,în mulţimea de acolo,nu i-am mai putut notă.Cum n'am putut notă,necunoscându-i,pe oaspeţii streini.

Manifestări de bucurie şi interes la marea serbare românească au venit,prin telefon,poştă sau altfel,dela mulţi prieteni şi autorităţi ce n'au putut participà. Semnalăm astfel pe A.S.Regală Principele Nicolae,mitropolit Visarion Puiu,diacon Radu Apostolescu,maior Vasile Comănescu,ing.Duiliu Sfinţescu,maior Alexandru Păunescu,prof.Mircea Popescu,prof.Maria Wyss Trandafir,colonel Dumitru Alexandrescu (din partea Asociaţiei Românilor din sudul Germaniei),Demostene Nacu,preot Graţian Radu,comandor I.Balaban,Dorina Gabor,Şteflea,ing.Nastu,Asociaţia Tineretului Român Ortodox din Germania,prof.Nicolae Acatrinei,dna Calmar,Gheorghe Vasilache,Ion Palcu,Ion Râu,prof.Grigore Nandriş,familia Nicolae Săveanu,familia maior C.Maftei,D. Berry dela radio Londra,arhiepiscopul Philoteos din Hamburg,mitropolitul ucrainean Nikanor Abramovici(Karlsruhe),dr.Metzmaier(preşedintele epitropiei ctitoriei Sturza dela Baden-Baden),Alfred Becker din Ministerul Muncii(Renania),Laimons Pavulis (delegatul Uniunii Mondiale Luterane în Consiliul Ecumenic),dr.Maurer(şeful Misiunii Interne a Bisericii Evanghelice din Germania(Stuttgart),dr.Fundis din Ministerul Refugiaţilor,Kristofor King(secretarul pentru Biserica Ortodoxă al Consiliului Mondial al Bisericilor(Geneva),Hermann Bujard(şeful secţiei ecumenice Freiburg), dr.Kurt Schmidt(Braunschweig),dr.Lois Meyhofer(Geneva),dr.Paul Nellen(Düsseldorf), dr.Ulrich Bergfried,dr.S.Heinrichs,dr.Gundurt(Hanovra),pr.Paul Seifert,pr.Molter, dr.W.Kossmann,prof.dr.Werner Küppers(dela Vechii Catolici),Werner Haugg(director ministerial Westfalia),dr.Hensel dela Primăria Düsseldorf,dr.Stürer,dr.Friedrich Heyer(Academia Evanghelică din Schleswig-Holstein),dr.H.Schaeder(dela serviciul extern al Bisericii Evanghelice germane),etc.Scrie Prinţul Nicolae,printre altele: "Regret infinit de mult că n'am putut asista la hirotonisirea diaconului D.Popa. Sunt din nefericire puţini cari mai doresc să facă acest pas în viaţă.Azi este o mai mare nevoie decât oricând propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu în adevărată spiritualitate şi dragoste,într'o lume materialistă şi înrăită.Doresc noului preot să ducă în lume lumina pe care a primit-o prin sfânta taină,cu dragoste în Cristos".

Ceremonia începuse de fapt la Paris,Duminică 28 Iulie,în biserica ortodoxă din Rue Darue,cu hirotonisirea dlui Popa ca diacon.Biserica era plină până la refuz de credincioşi.Au participat,dintre români,Rodica şi Aurica Popa,Elena şi N.Moşoiu, Marica Spânachi,Seva Vurduni,Ion Şteflea,Ion Cuşa,ing.Nastu,P.Vălimăreanu.Corul, admirabil.Basul,memorabil.

La Bad Ems,părintele Vasiloschi a slujit Sâmbătă seara,31 August,vecernia,ajutat la strană de părintele diacon Dumitru Popa.A doua zi,în biserica înţesată de lume,a avut loc hirotonirea,săvârşită de bătrânul arhiepiscop George Tarasoff,asistat de trei preoţi(român,sârb şi rus),un diacon şi personalul inferior,plus corul. Apostolul şi Tatăl Nostru au fost cântate de Aurelian Neagu,Evanghelia de părintele Vasiloschi.Noul preot a pomenit pe patriarhul -român- Atenagora,pe mitropolitul Visarion şi pe arhiepiscopul hirotonisitor,George.Formula consacrării -"axios"- s'a rostit în patru limbi: greacă,română,rusă şi sârbă.După slujbă,părintele Dumitru Popa a miruit -pentru întâia oară- mulţimea credincioşilor.

Au fost clipe înălţătoare.Fără poliţie,fără strigări contrarii,fără fotografi la Sfânta Masă şi'n Uşile Împărăteşti.(Şi se crede că părintele Boldeanu,auzind că în biserică n'a fost picior de poliţist,nici ţiganie,ar fi decis să facă contestaţie: căci,după cancanele sfinţiei sale,aceste "lipsuri" ar fi impedimente grave la validitatea hirotoniei...).

Totul s'a terminat frumos: cu.. un botez.Căci,aflând că aici e adunare ortodoxă,dl dr.Bandrabur şi-a adus fetiţa,Doina,tocmai dela Hamburg să o boteze,- naş fiind un alt compatriot,dr.Ion Popa.

A urmat,la cazinoul orașului,o agapă de 120 de tacâmuri.Cu acest prilej au toastat pentru noul preot și pentru biserica română liberă: părintele Vasiloschi, părintele Milan Icvanovici(vicarul episcopal al Bisericii Ortodoxe Sârbe pentru Germania),dr.Alexandru Proc(reprezentantul Consiliului Ecumenic pentru Germania), dr.Zander din partea Ministerului Social,dr.Eggert din partea Bisericii Protestante din Renania,părintele Zăpârțan din partea colegilor uniți și,primit cu "Mulți ani trăiască",I.P.S.George Tarasoff,exarh la Paris al Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol,care a spus următoarele: "In numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh! Iubiți frați și iubite surori, Astăzi Biserica Ortodoxă a primit în dar un nou preot,pe Cucernicul Părinte Dimitrie.Această zi este o zi de bucurie pentru toată ortodoxia și în decsebi pentru comunitățile românești din Republica Federală Germană,pentrucă părintele Dimitrie este un preot român și va săvârși Sfânta Euharistie în frumoasa și armonioasa limbă românească.Eu felicit din toată inima pe toți frații noștri români și pe toate surorile române din Germania de Vest,cari au găsit o primire atât de cordială creștină în Republica Federală și pot astfel să trăiască și să se roage în pace și în libertate aici.Astăzi suntem adunați aici,în această biserică,în numele lui Dumnezeu și rugăciunile noastre comune ne-au unit spiritual pe toți.In mijlocul ateismului lumii de astăzi ne găsim împreună strânși,noi creștinii ortodocși; să ne reamintim mereu cuvintele Sfântului Apostol Pavel,pe care le-am auzit astăzi la Sfânta Liturghie: "Privegheați! Fiți statornici în credință!" Amin".

Participanții au mers apoi în saloanele hotelului "Dierker",spre a admira arta,în arii românești și streine,a solistului Aurelian Neagu,acompaniat la pian.In răstimpuri,o echipă,antrenată de Jucan,făcea renumitului bas o "concurență nelealä", cântând într'un colț,cu voioșia momentului,melodii populare.Tot în pauze trebue încadrată și intervenția neîntrecutelor plăcinte și baclavale sosite dela München, operă a dnei Tia Nicolau,care ar fi făcut să moară de invidie și pe cofetarii dela Capșa.Semnalul sfârșitului l-a dat sărbătoritul însuș,grăbit spre a fi punctual la postul său de lucru,unde mai rămâne până i se va primi demisia - și spre a adeveri încă odată,cum singur s'a exprimat,veritatea proverbului nostru cu "uite popa,nu e popa".

Iar noi urăm acestui român verde să fie și'n Altar cum a fost totdeauna: model în viața politică,unde a militat în cea mai curată organizație românească; model în viața socială,unde n'a cules decât laude; model la oaste,unde s'a putut pe drept mândri cu cea mai înaltă decorație de război a țării în care merge,acum, să-și împlinească misiunea: română și creștină.Dela bărbăția "crucii de fier" la a crucii Mântuitorului,calea n'ar fi să-i fie lungă...

Petre Vălimăreanu

OAMENI de Octavian Goga

Sunt oameni toți și-i plin în lume
De vameși și de farisei,
Ii văd și nu'nțeleg anume
Ce mă mai poartă printre ei.

Le ard blesteme cerul gurii
Când ți se par duioși și triști,
Aștern peste pornirea urii
Blândețe de evangheliști...

Prin valul care nu se curmă
Arare când mă mai strecor,
Eu simt minciuna cea din urmă
Ce-a umezit buzele lor...

Și'n minte-atunci mi se desface
Misterul Proniei ce-a pus,
Ca 'n staul,între dobitoace,
Să vie pe pământ Isus...

&& Al.Hodoș a luat parte,cum povestește în "Glasul"minciunii,la o excursie organizată "în ținuturile de miază-noapte ale țării,unde doinesc atâtea bătrâne amintiri".A vizitat,desigur,Hotinul,Herța,Cernăuții...

&& "Amberger Volksblatt",14 Septembrie,publică declarațiile la Paris ale președintelui Congresului Mondial Evreesc,dr.Nahum Goldmann,care afirmă că în 12 luni, Iulie 1962-Iunie 1963,în Rusia au fost cel puțin 140 de condamnări la moarte pentru delicte economice, 60% dintre delincvenți fiind evrei; că în Ucraina evreii reprezintă 2% din totalul populației,însă 80-90% dintre condamnații pentru delicte economice; că,așa stând lucrurile,situația evreilor în Rusia se înrăutățește...

&& "România" vișoenistă descoperă,prin pana camaradului Uscătescu,că "de când Rusia și-a făcut apariția la granițele românismului... Românii au fost primele sale victime".In loc să fi fost Englezii.Sau alții de departe...

CRONICA PESIMISTULUI

* O ştire scăpată din vedere(et pour cause...).- Mai niciun ziar european n'a vorbit, în săptămânile din urmă, de un eveniment totuşi important, care a avut loc în Statele Unite: Comisia de senatori americani, care anchetează asupra activităţilor cetăţenilor şi organizaţiilor din USA în favoarea şi în interesul unor ţări şi guverne străine, a pus sub acuzare Consiliul sionist american(AZC), pe motiv că cea mai mare organizaţie evreiască din Statele Unite, cu fonduri enorme primite din Israel sau, oricum, în numele guvernului dela Tel Aviv, corupe de ani de zile instituţii şi persoane particulare americane, făcându-le să ia poziţie în favoarea Israelului. Printre beneficiarii Consiliului sionist, numeroşi conducători ai Americii de astăzi, din administraţia democrată. Comisia de senatori a reuşit să dovedească, pe bază de acte şi mărturii, că adesea o serie de personalităţi din Statele Unite au sprijinit politica israeliană, chiar când era în contrast cu necesităţi vitale ale Americii. Presa occidentală a trecut sub tăcere informaţia dată de United Press, şi natural, amplificată în Egipt şi în toate ţările arabe.

Altminteri, nu mult după desvăluirea scandalului, reprezentantul Statelor Unite la ONU, Stevenson, rezidiu din epoca nenorocită a lui Roosevelt, a impus punctul de vedere al Israelului în conflictul cu ţările arabe. Cu rezultatul că noile regimuri naţionaliste din Siria şi Iraq, de unde la început se puseseră pe distrugerea comunismului, acum îşi îndreaptă simpatiile spre Moscova. Se arată astfel încă odată că ovreimea îşi face propriile interese, indiferent, şi adesea în contrast, cu interesele ţării în care trăeşte.

* Înrăiţii.- Precum căile Domnului, infinite sunt şi căile pe care poate fi servit, chiar contra propriei voinţe, comunismul. Nu trebuie a fii numaidecât în solda lui Hruşciov pentru a te dovedi de folos imperialismului sovietic. Ajunge, de pildă, să contribui, cu propria acţiune, chiar bine intenţionată uneori, la dărâmarea exilului, la disgregarea oricărei opere româneşti de peste hotare, la sabotarea, din invidie, ranchiun, nemulţumiri personale, pentru a te înscrie, la loc de cinste, între "tovarăşii de drum" ai comunismului. Inregistrăm cu durere de câtva timp atacuri nemotivate, în ziare care ne sunt dragi, împotriva întregei elite a pribegiei noastre, împotriva oricui înseamnă, astăzi, o afirmare românească pe tărâm internaţional; ca şi când de această afirmare, fie şi construită pe nisip sau pe apă(ceea ce nu corespunde adevărului), n'ar beneficia bunul nume românesc. Uneori, la baza acestei înrăiri stă invidia, sentiment dintre cele mai ignobile; alteori, stă o intransigenţă rău înţeleasă, iar acest rigorism absolut, dacă în sine poate fi apreciat, prin ravagiile pe care le produce nu poate fi decât deplorat.

* Comunism şi stalinism.- De câtva timp, în Occident, presa şi oamenii de stânga, ba chiar de centru, iar în Italia anumite cercuri catolice, foarte solide, n'o mai pridideşc cu condamnarea stalinismului, însă cu scopul vădit de a salva comunismul, care ar fi cu totul altceva. Cu stalinişţii nu se poate colabora; cu comuniştii, un mic "front popular" poate că totuşi ar funcţiona. E jocul abil al lui Hruşciov, care, continuând să-i ameninţe pe Occidentali cu măturarea de pe faţa pământului, în acelaşi timp caută să-i adoarmă în iluzia unui comunism uman, înţelegător, tolerant, gen Gomulka ori chiar Kadar. Mao Tse Tung e gogoriţa mare; Hruşciov şi sateliţii săi sunt nişte bieţi mieluşei blânzi. In felul acesta, Rusia, care trece printr'o criză înspăimântătoare sub toate aspectele, va reuşi să se salveze încă odată, graţie tâmpeniei şi complicităţilor din Apus.

* Răsbunarea lui Vintilă Horia.- Se ştie şi s'a apreciat discreţia cu care scriitorul a reacţionat la campania comuniştilor şi a "idioţilor utili" contra decernării premiului Goncourt pe motiv c'ar fi scris, cândva, nişte fraze antisemite şi filonaziste. Insistenţele noastre pentru a-l convinge să riposteze mai energic n'au avut succes. Trebue să recunoaştem că d-sa pare a fi avut dreptate. Fiindcă satisfacţiile, fără să le caute, încep să vină. In Italia, i s'a refuzat marele premiu "Viareggio" scriitorului, fost fascist şi astăzi comunist, Guido Piovene, pe acelaşi motiv al antisemitismului de tinereţe: industriaşul evreu, care subvenţiona gras premiul, Olivetti, a ameninţat că va tăia subvenţia dacă premiul se va da unuia care, la vremea sa, invita la exterminarea evreilor(ceea ce niciodată n'a făcut Vintilă Horia). Faptul e important şi a stârnit multă senzaţie, căci pentru prima oară s'a dovedit că trecerea la comunism nu răscumpără "păcatele" trecute...

* Concurs de anecdote la Bucureşti.- Se spune că în Repere a avut loc de curând un concurs de anecdote politice. Primul premiu? 20 de ani...

Dragoş Măgureanu

DORURI ŞI NECAZURI

R.-Austria: Am fost în ţară în August,să-mi vizitez rudele.Controlul vamal a continuat şi dincolo de graniţă,sever ca niciodată: dela Curtici la Sibiu,toată noaptea ne-au sucit.Miliţianul era aşa de nerăbdător,că mi-a rupt baerele geamantanului.Pentru o bluză am plătit 150 lei.Un biet om,care se ducea şi el după 20 de ani să-şi vadă neamurile,şi le ducea înapoi cizmele cu care plecase de acasă,a trebuit să plătească pentru ele 420 lei.Bijuteriile a trebuit să le declarăm la graniţă,ca să ne întoarcem cu ele; acelaş lucru cu jurnalele de modă,că n'ai voe să le laşi în ţară.Pe la jumătatea lui August s'au făcut arestări pe o scară întinsă: ca să ocupe locurile celor graţiaţi la 23 August.Viaţa e enorm de scumpă: în plină vară oul costa 1.20 lei; zahărul,10.50,carnea de porc 28 lei,de vacă 25.Viţel,niciodată nu este(îl lasă să se facă mare...).Noi,la hotel,aveam unt la discreţie; ei,nu îl văd cu lunile!

Am vrut să vizităm,în grup,mânăstirea Văratec,dar am fost refuzaţi,căci e prea mare mizeria acolo,bietele maici lucrează pe rupte la covoare pentru expoziţiile comuniste şi umblă cum dă Dumnezeu.Mai norocoşi am fost la o mânăstire de lângă Bucureşti,unde am fost aşteptaţi cu pui fripţi la discreţie.Credeam că aşa trăesc şi călugării de acolo,dar o doamnă,vrând să le vadă şi grădina de zarzavat,a găsit după un grajd ascunşi câţiva călugări scioşi ce n'aveau nimic aproape de om; rodeau cu lăcomie oasele rămase dela masa noastră!

Bieţilor ţărani le plângi de milă.Zdrenţăroşi şi ciujdiţi de frică,privesc în toate părţile până vând ce au într'o amărâtă de legăturică: câteva prune,sau nişte mere bătute.Portul românesc nu se mai vede.Doar în Suceava l-am văzut,dar destul de rar.Acest vechi şi frumos oraş,are acum zgârie-nori fără niciun gust,gen rusesc. La Mamaia ruşii au castelul lor de sticlă,iar steaua lor o vezi peste tot,până şi la masă: roşiile ţi se servesc în formă de stea; merele la bufet sunt aranjate în colţuri de stea,florile aşijderea.Stea,stea la tot pasul,steaua mamei lor...

R.-România: Lucrările de istorie ale lui Xenopol,Giurăscu,Iorga,Tocilescu,Pârvan sau D.Onciul nu s'au mai tipărit de mult.De Xenopol a apărut acum de curând Istoria Arheologiei.Operele lor,se zice,ar fi depăşite de ultimele cercetări arheologice şi opiniile lor n'ar mai fi în totalitatea lor valabile...

D.-Statele Unite: Azi v'am trimes în dar şi ca omagiu două discuri compuse de mine şi dedicate Ţării noastre,atât de îndurerată azi,cu fiii ei împrăştiaţi în toate colţurile lumii.Pentru Românii pribegi,Românii noştri făr'de noroc,am compus eu aceste melodii şi poezii în amara-mi viaţă de exilată.De Paşti am scos cu mare greutate un alt disc,"Invierea".Cele trimise azi se cheamă "In ţara mea" şi "Pentru patrie".Textul şi melodiile nu excelează în vibraţii şi intensităţi de "bună dispoziţie"; o notă melancolică şi nostalgică primează în ele.Se adresează firilor maturizate de asperităţile vieţii şi nu categoriilor mondene...

P.-Elveţia: Iţi alătur plicul scrisorii ce mi-a sosit din Reperea.Noi aci în Occident punem accentul pe persoană,anume domn,doamnă,etc; moscoviţii însă încep cu Ultimul oficiu poştal,Localitatea,Regiunea,Raionul,Strada,Nº,Blocul,Scara,Etajul,Apartamentul,şi la urma urmei,dacă mai e loc,şi bietul destinatar...

B.-Statele Unite: Vă întreb acum pe Dvs,ca cel mai indicat a mă "lămuri",cum e posibil ca Virgil Ghiorghiu să devină "părintele spiritual" al coloniei din Paris când în unele din lucrările lui a insultat Naţia? De ce tolerează membrii Consiliului Parohial în frunte cu Păr.Boldeanu,Col.Tomoroveanu,Dr Nae Guguianu şi alţii să altereze imaginea preoţilor noştri,cari în calitate de reprezentanţi ai Bisericii strămoşeşti erau şi demni "delegaţi" naţionali? Când acest v.ghiorghiu batjocureşte Instituţiile şi tradiţiile Neamului,mai are el dreptul să fie membru al unei comunităţi româneşti şi,mai mult,să fie ridicat la rangul de preot? Chiar dacă ar dona toate milioanele lui Bisericii,nu mai poate fi considerat ca Român,după ce a denigrat,a terfelit,a minţit şi a inventat atâtea defecte ale poporului nostru.In lucrarea sa "L'homme qui voyagea seul" sau cam aşa ceva,etalează nişte aberaţii de m'au scandalizat!

Am citit câteva pasagii din "La Cravache",în care redă aspecte scandaloase.E poate just că se făceau oarecare abuzuri în societatea românească şi,în cazul cravaşei,de către foarte puţini ofiţeri de Cavalerie,dar dela un caz anormal nu se poate generaliza analiza la toată Cavaleria.De ce nu aminteşte "celebrul" de ghiorghiu de camaraderia ce-a existat real între ofiţerii şi trupa Cavaleriei,notoriu

recunoscută de toată Armata Română şi care a uimit pe nemţii ce ne-au cunoscut? De ce nu aminteşte de atâţia cavaleri ai Cavaleriei,cari au murit cu trupa lor în primele linii? Acest individ nu putea să cunoască dela Statul Major unde şi-a făcut stagiul,după câte relatează în lucrarea sa,nu era în măsură să studieze acţiunile unităţilor combatante ale Armiei noastre.Mi-a scris un foarte apreciat camarad dela Paris,că atâta timp cât va exista ghiorghiu în cadrele clerului,"piciorul lui nu va călca în biserica din Beauvais ci se va duce în Ribera".Crede acest domn ghiorghiu că mai sunt valabile acum "penitenţele" religioase? Şi îşi închipuie oare membrii Consiliului Parohial că ei singuri pot onora şi redresa un trădător al Naţiei prin simpla lor ungere cu mirul sfânt? Este atâta viciu şi răutate în lume încât mă gândesc,uneori,cum de îngăduie Dumnezeu atâta decădere!

Cu agitaţia negrilor de-aici e un scandal! Peste tot aceşti negri reclamă o egalitate,ba chiar şi o dragoste creştină,de exasperează.Pretind numai drepturi, dar dela obligaţiile elementare se eschivează sub diferite pretexte.Ca să vă citez doar aspectul frapant al sectoarelor locuite de diferite naţionalităţi în Chicago: primatul infecţiei,al murdăriei,al scandalurilor,al jafurilor,al beţiilor,al pungăşiilor îl deţin zonele negrilor.Cei mai ordonaţi sunt germanii,japonezii,chinezii,italienii şi scandinavii.Veritabilii americani,indienii,sunt trataţi ca animalele,în timp ce pentru aceşti negri toată administraţia se frământă.Şi prin libertăţile ce se acordă negrilor se distruge dreptul de apărare al albilor,cari au şi ei dorinţa de a trăi într'un mediu pe care-l solicită educaţia şi preferinţele lor.

C.-Germania: Ai auzit de noul scandal din Anglia,ce întrece încă scandalul Profumo? Un perciunat,pe nume Rachmann,din Polonia,incasa milioane din excrocherii făcute cu închirierea de apartamente la "fete" pentru cei mari.Are drept De Gaulle cu aruncarea Angliei din EWG!

Deoarece China,unde perciunaţii n'au nicio influenţă,devine periculoasă pentru Cremlin,şi cum cu distrugerea bolşevismului în Rusia popoarele robite ar fi libere şi mai ales ar eşi la iveală crimele săvârşite de "aleşi" acolo,crime ce întrec înmiit pe cele atribuite lui Hitler,Apusenii sar în ajutor lui Hruşciov...

S.-Germania: In revista "Bună Vestire" dela Roma,trimisă mie de părintele Tăutu, care a fost mult aici în misiune,citesc o cuvântare a Papei,din care,cum pricep, ar dori coexistenţă.Eu,rămânând la sectorul mai mărunt local,nu pot să nu constat încă odată că,pe când Vodă zice da,Hâncu zice ba.Mi-amintesc că odată,la slujba Invierii,oficiată aici de venerabilul părinte Vasiloschi,părintele Tăutu n'a vrut nici să asiste...

S.-India: Bilanţul a 3 ani: nevasta s'a vindecat de "indologie".De nu venea aici,murea cu credinţa că nu i-a fost dat să vadă "cuibul culturii universale",cum anumiţi "specialişti" ce n'au văzut India,sau au trăit la regi,numesc "Ţigănia". Nu exagerez: sunt ţigani şi la propriu şi la figurat.Dela vătaf până la cea mai umilă fiinţă nu se deosebesc decât prin cantitatea de băi sau de onoruri.După unele svonuri,vătaful îşi trimite rufele cu avionul,pentru spălat,la Paris...

Au rămas la adorarea sexului.In jurul lui,în temple,simbolizat printr'un stâlp înfipt "undeva",cântă cântece pornografice şi se pregătesc sufleteşte pentru... noapte.Nu numai în temple.E unicul lor scop pe acest pământ.Altfel de exemple,n'au de unde lua.Zeii lor fură,mint,omoară,îşi schimbă reciproc nevestele,au la dispoziţie toată pleiada de zeiţe mai mici în rang şi nu se ocupă cu nimic demn de urmat.Unul din zeii lor s'a dat la propria copilă.In această situaţie e greu de a avea o conduită morală.Nu cunosc legi şi n'au altceva de făcut decât să se supună orbeşte autorităţii,exprimată în castă.Casta reprezintă totul.De aceea n'au conştiinţa comunităţii statale.Au devenit liberi nu pentru că au meritat,ci forţaţi de împrejurări să fie liberi.Libertatea nu prea le prieşte.Insă au găsit proşti cari le pompează bani şi-i ţin la putere,pentru a întări lagărul comunist...

M.-Canada: Am fost,la 4-7 Iulie,la Congresul dela Vatra Românească,adevărat teritoriu naţional al nostru.Am văzut pavilionul mare cu sala de festivităţi; pavilionul dela lac cu sala de petreceri populare; sala tineretului "Avram Iancu"; dormitoarele pentru tinerii ce participă la cursurile de vară; bucătăria cu instalaţii moderne,sobe şi frigidere; barul,garajul,căminul pentru preoţii bătrâni; fântâna cu cumpănă,troiţa,cimitirul,clopotniţa,chioşcul cu cărţi,reviste,ilustrate,icoane,cruciuliţe; reşedinţa episcopului,biblioteca.Toate camerele,împodobite cu vederi din ţară.Harta în relief a României.Ouă încondeiate,covoare,broderii.

Congresul a trimis un mesagiu de încurajare românilor robiţi,şi a refuzat să

ia în considerare circulara dela București care cere Românilor americani să recunoască pe Teoctist Arăpașu Botoșeneanul ca episcop al lor. S'a decis să nu se mai facă preoți fără teologie(încât candidații nepregătiți sau cu alte metehne vor trebui de acum să se adreseze numai părintelui Boldeanu..).

Liturghia s'a oficiat de un sobor de 28 de preoți în frunte cu episcopul Valerian; răspunsurile le-a dat corul tineretului din Gary, condus de I. Măgureanu. La masa -câmpenească- au cântat tenorul Petru Lipovan, de curând sosit dela Buenos Aires, și Nae Smărăndescu, conducătorul școalei române din Cleveland. Iar seara, în jur pe lângă focuri, cu viței, miei și purcei la frigare, ca'n vremurile strămoșești, tot despre Neam și Țară, spuneau bătrânii la povești...

A.-Statele Unite: Ca noutăți bisericești, doar una, însă de mare importanță: "distinsul preot și teolog" Ghinescu din Detroit, care a rupt parohia "Pogorîrea Duhului Sfânt" ca să-și facă și el un rost, întru realizarea acestui rost a dat pe toamnă o masă cu mare reușită. La masă a participat fostul călugăr Glicherie Moraru din eparhia comunistă a lui Moldovan, precum și reprezentanți ai P.S.Dr. Teofil Ionescu. Din vorbirile ținute acolo, publicul a putut constata cu mare satisfacție dorința arzătoare a acestor trei forțe de-a se uni, de-a face un front comun pentru salvarea ortodoxiei române din America. Desigur că, unindu-se Tusea, Năjitul și Răpciuga, va trebui să iasă ceva...

C.-Germania: N'am putut lua parte la hirotonisirea camaradului meu bun Mitică Popa. Alegerea, în adevăr, a fost fericită, și cred că cea mai bună urare ce-i pot face este să poată să se 'nalțe așa ca să urmeze pilda părintelui Vasiloschi, pilda și dragostea sa față de noi și de neamul nostru obidit.

B.-Germania: Mă bucur extraordinar de mult de sărbătoarea dela Bad Ems a bisericii române, sunt fericit, și recunoscător lui Dumnezeu că ne-a dăruit un nou slujitor, prin care Calea și opera Mântuirii se continuă și întărește. Sunt convins că ziua hirotonisirii dlui Popa va rămâne o zi a binecuvântării pentru biserica română ortodoxă din Germania, pentru refugiații de aici, pentru xxxxxxx noul slujitor al Domnului. Dumnezeu să-i dea, odată cu Duhul Său, puterea de a învinge relele, energia cu care părintele Vasiloschi a știut, și la bătrânețe, să răspundă nevoilor duhovnicești ale compatrioților risipiți pe toată zarea dela Viena la malurile Rinului.

B.-Anglia: Auzind de sărbătoarea românească dela Bad Ems, cu hirotonirea lui Mitică Popa, mi s'a umplut inima de bucurie constatând că, pe alte meleaguri ale oropsitului nostru exil, întâlniri între frații creștini mai au încă loc. Noi, aici la Londra, de multă vreme n'am mai experimentat asemenea bucurii sufletești. Suntem fără biserică, fără preot și fără niciun elan. Cea mai frumoasă amintire păstrăm de păr. Vasiloschi, care a slujit aici anul trecut, de Paști. Diaconului Dumitru Popa, preot acum, îi fac cele mai bune urări de succes în slujba bisericii noastre.

M.-Germania: Salut din toată inima hotărîrea părintelui Vasiloschi de a fi ales pe dl Popa ca ajutor al său; nu cunosc nicio altă persoană mai potrivită pentru aleasa misiune. Această alegere ne dă nouă siguranța că grozavele semne de destrămare ce-au început să se observe mai ales în sectorul bisericesc dela Paris, la noi în Germania nu vor apărea.

C.-Statele Unite: Rostul rândurilor de față este urmarea unei scrisori pe care am primit-o dela dl Dumitru Popa din Paris, frământat dacă să accepte sau nu taina preoției. I-am răspuns imediat să nu mai stea pe gânduri. Alegerea făcută de părintele Vasiloschi este cea mai bună. Și noi ne gândeam prin 1957 la acelaș lucru, dar ezitările lui și precipitarea evenimentelor dela Paris au făcut ca planul să rămână atunci baltă. Poate a fost mai bine! E drept că el nu are studii teologice, însă are o altă comoară: Caracterul de Om. Ce realizează cei cu studii teologice și caracter de câine?...

Cât privește situația din Germania: Orice soluție fără părintele Vasiloschi, împotriva sau peste Cucernicia Sa, ar fi fost un act abuziv, ilegal și condamnabil. Și mai ales ne-uman, dacă ne gândim la activitatea Sfinției Sale de atâția ani, singur pe teren, cu vreme și fără vreme, pe o arie așa de vastă.

R.-Franța: De-aicea se vorbește că aflând părintele Boldeanu că la hirotonisirea dlui Popa la Bad Ems n'au fost nici strigări și nici poliție de față, ca la Virgil Gheorghiu, a rămas tare indignat de această încălcare a ortodoxiei și, de

scârbă,şi-a sfâşiat veşmintele sale,şi-a uns faţa cu smoală,brici în barbă n'a mai pus şi,timp de 3 zile cât n'a vrut să mai vadă nici chip drag de prieten, hrănitu-s'a doară cu pâine şi apă.Şi dac'au trecut cele 3 zile,apucatu-s'a să scotocească febril prin cele canoane,doară găsi-va vreunul care să arate că fără poliţiune şi fără gâlceavă nu se poate face nimenea preot ortodox.Asta va fi însă greu să afle,că doară şi canoanele,ca orice legislaţie,vor fi prevăzând şi niscaiva excepţii,când omul,neavând putinţa să-şi procure un scandal,poate deveni preot şi fără fotografi la Sfânta Masă a altarului.Mai îngrijoraţi suntem de soarta arhiepiscopului George,care riscă să fie caterisit de părintele Boldeanu. Căci caterisealа e ca râia: se ia dela om la om; dar din dar se face raiul...

T.-Franţa: Nu v'am aprobat întotdeauna.Nu vă aprob nici acum,când scrieţi că popa Vraişte face politică rurală.Ştie el să dea,când vrea,lovituri de maestru. Văzând golul ce s'a creiat în jurul lui,şi ştiind că la Paris nimic nu poţi să faci fără legionari,s'a gândit să mai facă un parastas lui Codreanu.Dacă,cu acest truc,se umplea biserica,treaba avea să facă impresie şi asupra unor prieteni aşteptaţi,Duminică 15 Septembrie,la Paris.De regulă,parastasul se făcea în jurul lui 30 Noembrie,data când Căpitanul a fost asasinat de stegarul libertăţilor lui Virgil Gheorghiu.Şi se făcea sâmbăta,ca să nu fie lume,cu uşile încuiate,fără cor,cu candelabrul stins,iar cei câţiva iniţiaţi intrau pe din dos,pe uşa pe unde intră portăreasa.Acum,tactic nu glumă,părintele a anticipat parastasul cu două luni,şi l-a făcut cu fast,la slujbă participând şi bardul asasinului lui Codreanu,pre nume Virgil Gheorghiu.Cât o fi prins "fineţea",nu pot să ştiu.Cu aşa tactici,nu m'aş mira s'aud,ca "svon",că sfinţia sa a chiar..! visat pe Căpitan,care ordonă legionarilor s'asculte orbeşte de preotul-comandant...

P.-Germania: Pe aici,după Bad Ems,maşina uneltirilor lucrează mereu,deşi fără perspective de câştig,ci doar cu scopul de a ne amărî bucuria biruinţei ce ne-a hărăzit-o Dumnezeu.

A.-Franţa: La Mont Saint Michel au fost anul acesta 32 de persoane,cu copii cu tot.Se întrebau Bretonii,că ce s'a făcut cu mulţimea de anul trecut?

V.-Germania: Zilele acestea a apărut în Germania,în editura "Pannonia" din Freilassing,o admirabilă lucrare iconografică,pe hârtie velină: "Bukowina - Land zwischen Orient und Okzident".Autor e germanul bucovinean Erich Beck din Stuttgart-Busnau.Pe cât de frumoasă e majoritatea icoanelor,pe atât de dureroase sunt unele din consideraţiile sale istorice,însăşi cultura noastră din perioada muşatină fiind prezentată ca un produs al gândirii bizantino-germanice.Din cauza vederilor goticizante lucrarea îşi pierde din valoarea ştiinţifică şi e dăunătoare românismului bucovinean şi ţării.Afirmaţiile sale despre Rutenii din nordul judeţului Cernăuţi sunt în contradicţie cu istoria; insinuând neadevăruri etnografice şi istorice,autorul promovează ideia permanentizării stării actuale în Bucovina.

J.-Franţa: Tare aş fi bucuroasă dacă este posibil să primesc Vatra,m'ar ajuta să citesc în româneşte şi aşa să pot să reînvăţ scumpa noastră limbă,care am început aproape s'o uit.Eu sunt o călugăriţă română din Transilvania şi mă găsesc în Congregaţie de 13 ani.Faptul de a vă scrie,este că uit limba noastră şi mi-e dor să citesc în româneşte şi vreau să am noutăţi din scumpa noastră Ţară.Eu nu am bani ca să plătesc ziarul,deci vă rog dacă puteţi să îmi trimiteţi chiar numere vechi.Veţi să primiţi plata prin rugăciuni.Dumnezeu o să vă răsplătească.

I.-Canada: Ştiri "proaspete" despre Românii de pe continente n'am mai primit de mult; îmi lipsesc deasemeni comentariile "Vetrei" despre situaţia politică internaţională.Adevărat că prea mult nu mă pot plânge,căci le găsesc şi în "Orientări"; şi totuşi "Vatra" e V A T R Ă - atât prin amplcarea şi varietatea subiectelor atacate,cât şi prin "stilul" ei.

D.-Franţa: Vă trimit un Cântec marinăresc,amintire de pe multele vapoare...

Căpitane de vapor,
Deschide uşa că mor,
Uşa şi cu fereastra,
Să mă uit în ţara mea,
C'am lăsat-o'n jale grea,
Şi-am lăsat două surioare
Şi-o mândruţă ca o floare.

Plânge sora cea mai mare,
De mă scaldă'n lăcrimioare;

Plânge sora cea mai mică,
Marea'n două se despică;

Mai plâng şi părinţii mei
C'am plecat de lângă ei.

&& "Badische Neueste Nachrichten",Karlsruhe,11 Aprilie,a publicat pe 5 coloane,sub titlul "Centrul spiritual al Românilor din Exil",un foarte elogios articol la adresa Bibliotecii Române din Freiburg.Fotografia însoţitoare redă un moment dela serbarea ridicării Bibliotecii la rang de Institut; în ea distingem pe părintele Vasiloschi,cu crucea şi busuiocul,în actul binecuvântării; pe prof.Virgil Mihăilescu,directorul Institutului; pe pr.Graţian Radu şi pe dna Ciupenic.

&& Sâmbătă 13 Iulie a avut loc,la Freiburg,adunarea generală a Asociaţiei Românilor din sud-vestul Germaniei.Au luat parte,direct sau prin delegaţie,35 refugiaţi.Alegerea,prezidată de P.Vălimăreanu,a dat următorul comitet: preşedinte,dl maior Păunescu; vice,P.Pârvulescu; secretar,Aurel Teuşan; cenzori: Horia Stamatu, dna Orendovici,Al.Copas.Delegaţi la UARG: maior Păunescu,av.Orendovici,Teuşan.

&& Sosit dela München cu pr.Zăpârţan,Corneliu Stoian,Al.Pană,Chiuzbăian şi Izabela K.Constantinescu,părintele Al.Mircea a slujit Duminică 29 Septembrie,la Freiburg,în capela Sf.Antoniu(Rathausplatz),Sfânta Liturghie.După amiază,parte din oaspeţi şi câteva familii locale -Orendovici,Lahomski,Gollob,dna Hauptmann- au făcut o vizită la cimitirul din Scultzmatt(Franţa),unde odihnesc vreo 700 de prizonieri români din primul război mondial.

&& Expoziţia reperistă de pictură,ce-a avut loc în Iunie la Viena,prezenta la intrare un uriaş portret al lui Brâncuşi.Scrie,în "cartea de onoare",prof.Marinescu: Profund mişcat de operele lui Ciucurencu,perioada 40-44,lăsaţi-l în voe să-şi continue lucrul... Iar dna Gabor: Mă surprinde că vă făliţi cu numele lui Brâncuşi,care'n viaţă n'a conceput să stea de vorbă cu comuniştii; ce neruşinare crasă!

&& In "Tempo"(Roma,7 Aprilie),un student român de curând refugiat,care semnează Ion Popescu,descrie pe 4 coloane îngrozitoarele condiţii în care deţinuţii din ţară lucrează la stuf; destalinizarea e numai o poveste,în Deltă viaţa e la fel ca în Siberia.Care se'ntinde,astfel,spre inima Europei...

&& Al.Dumitrescu-Colteşti e încă unul care observă că afară,oricum,e mai multă lumină decât în beciul puşcăriei.Spune singur,spovedindu-se în "Glasul"minciunii,că "evenimentele şi realităţile" de-afară "i-au deschis ochii",înlesnind ca "adevărul să pătrundă şi în conştiinţa lui".Apoi ne vaită pe noi,cei din exil,că nu cunoaştem "rezultatele adânci şi intense ale marilor prefaceri" din ţară.De cunoscut,le cunoaştem noi prea bine; altfel însă,decât domnia sa: ne lipsesc cei 15 ani de închisoare "populară"...

&& In ţară ocupanţii au serbat "ziua constituţiei", "care statorniceşte marile drepturi şi libertăţi" ale robilor; chiar şi dreptul de a-şi apăra libertăţile cu sârmă ghimpată...

&& Vejen se ocupă în "Glasul"minciunii de "Expoziţia de tablouri din Dresda". Văzând titlul,am crezut că măcar până acolo,tot în ţară ocupată,a avut libertatea să se mişte; dar de unde? E vorba de tablouri aduse la Bucureşti.

&& "Acţiunea Catolică Română" vorbeşte de "un desemnator prodigios,al cărui creion neobosit continuă să caute,să adâncească,să invente viaţă".Ci noi socoteam că urgia de azi din ţară poate atinge -chiar violent- orice sensibilitate artistică pură,spre a nu mai fi nici nevoe să se "invente" ceva...

&& Lăsând la o parte modestia,Ilie Creţulescu spune,în "Glasul"minciunii,că "marele act istoric dela 23 August 1944" e opera exclusiv a comuniştilor.Acum se aşteaptă protestul energic al "partidelor democratice",care susţin cu îndârjire că şi ele au luat parte la prăbuşirea ţării...

&& Arhiepiscopul Chişinăului,Nectarie,a fost ridicat la rangul de mitropolit. Şi fără ca părintele Boldeanu să fi fost măcar întrebat! De aceea vajnicul apărător al ortodoxiei(personale) din Paris ar fi răsfoind,se zice,febril prin cărţile de canoane,doar-doar i-o găsi vreo hibă şi prelatului din capitala Basarabiei...

&& Vorbind de defunctul Fildermann,"România" vişoenistă afirmă,negru pe alb, că "rolul politic,social şi moral pe care l-a împlinit pentru coreligionarii săi a fost destul de mare pentru ca să figureze în viitoarele pagini ale istoriei moderne a României".De unde până unde?...

&& "Vocea libertăţii" scrie că "libertatea în Grecia radiază de pe stânca Acropolei".Ce-ar fi dacă s'ar mai da jos de-acolo şi ar intra şi prin satele noastre din Macedonia?...

DIN ZIARE, CĂRŢI, REVISTE

* Paul VI, într'un discurs: In chip deosebit dorim să Ne simtă lângă ei fraţii şi fiii acelor regiuni unde Biserica e împiedicată în exercitarea drepturilor ei. Ei au fost chemaţi să fie părtaşi mai de aproape de Crucea lui Cristos, după care vor urma, suntem siguri, zorile luminoase ale învierii. Ei vor putea să se întoarcă la împlinirea deplină a serviciului lor pastoral, care prin firea lui e în beneficiul nu numai al sufletelor în particular, ci şi al naţiunii în mijlocul căreia îl săvârşesc.

* Păr. Bonaventura Morariu, în "Bună Vestire", Iulie 1963: "Dacă considerăm natura şi finalitatea spirituală a Bisericii în toate manifestările ei, chiar şi cele pământeşti, e neîntemeiat să auzi vorbindu-se de un papă mai mult sau mai puţin diplomat, mai mult sau mai puţin politic, mai mult sau mai puţin iscusit, deoarece unica politică, unica diplomaţie, singura iscusinţă a unui papă nu poate fi alta decât răspândirea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, prin mijloacele şi după normele sugerate de diversele necesităţi ale timpului şi locului".

* Mons. Charrière, episcop de Lausanne, la Moscova, cu ocazia sărbătoririi patriarhului Alexei: "Intr'o epocă în care pionierii progresului luptă pentru cucerirea spaţiului, noi nu putem continua în chestiuni ce dovedesc cel mai strâmt provincialism; trebue să ne adaptăm dimensiunilor spaţiale... Temeiul nu poate fi, în orice caz - pentru unirea bisericilor - decât adevărul şi dreptatea; climatul: libertatea, energia şi inima, caritatea şi iubirea. Această apropiere nu se va îndrepta împotriva nimănui".

* Relevând inexactităţile dăunătoare românismului din "Historia mundi", tipărită în Germania liberă, dl prof. Const. C. Giurescu face, în "Glasul patriei", un reproş exilului: "Faţă de această ignorare sistematică a trecutului nostru sau, atunci când e totuş menţionat, de prezentarea tendenţioasă a lui, - ce atitudine iau acei ce se pretind cărturari români - istorici, istorici literari, filologi - care se află în Germania de Vest sau în celelalte ţări capitaliste? Ce au de spus faţă de felul cul suntem prezentaţi în "Historia mundi"? Sau, poate, asemenea probleme nu-i mai interesează?"...

* Decebalus Dhavakărala, recenzie la Ta 150 onomata ton oikismon tis Lygkou (Periochi Phlorinas-Monasteriou) Tekmiria Katagogis ton pro tou 1912 Katoikon tis MAKEDONIAS eidika kai tis MIKREUROPIS genika, Thessaloniki, 1961, Typographeia "Techni" tou Thanasi Kouskoura, 146 pagini, plus hartă - de Col. Socrate Nicolae LIACU.-

Dl Colonel Liacu, ofiţer superior pensionar din armata greacă, a publicat această lucrare în 1961; dintr'un motiv sau altul, ea a fost trecută cu vederea de presa română şi streină din afară. E lucrare istorică şi filologică de mare valoare. Autorul tratează origina a 150 de toponime din Macedonia romanică, în marea lor majoritate latino-române, sau autohtone, şi prea puţine slave, luând ca bază denumirea lor anterioară anului 1912, când cele mai multe îşi păstrau forma lor de secole, îmbrăcate în mantia slavonă, uşor de recunoscut. Lucrarea poate interesa nu numai pe specialişti, ci pe orice amator de a cunoaşte trecutul nostru istoric, cum s'a desfăşurat el sub egida romano-traco-bizantină. Iată ideile principale:

- Toate populaţiile din Peninsula Balcanică ("Mica Europă", cum o numeşte el, conform tradiţiei antice), inclusiv cele greceşti din Macedonia, Epir, Tesalia, au fost latinizate (romanizate).
- Albanezii nu provin din Iliri, complect romanizaţi, ci din Geto-Dacii semi-romanizaţi, cari împreună cu Huno-Bulgarii au creiat primul stat bulgar.
- Aproape 80% din toponimia Peninsulei Balcanice este PRE-slavă.
- Cea mai mare parte din Albanezi s'a slavizat după ce Patriarhul FOTIE, din pornire contra Papei, a introdus limba slavă în biserica din "JUSTINIANA PRIMA".
- Justiniana Prima se găsea acolo unde astăzi e satul ZITINIANI, la sud de DIBRA şi la nord de OCHRIDA.
- Epopeile sârbeşti care cântă faptele şi vitejiile lui MARCU KRALE sunt copiate după nişte cântece AROMÂNEŞTI mai vechi.
- Mare parte din toponimia balcanică ce trece drept slavă e în realitate de origină celtică (galică).
- Mare parte din populaţiile româneşti din stânga Dunării provin din prizonierii luaţi de Goţi, Huni şi Avari din sudul Dunării cu ocazia deselor lor incursiuni.

Autorul, bun cunoscător al limbii grece, albaneze, slave şi aromâne, cum şi al principalelor limbi occidentale, făcând cercetări pe teren a putut cunoaşte mai profund realităţile. Onoare şi recunoştinţă acestui frate, savant şi român din plin!

* Marcel Nicolau, în "Cuvântul", Aug. 1963: In prăvălia mea din München.. una din obişnuitele cliente, o grecoaică, studentă la litere, apare într'o zi însoţită de o doamnă în vârstă, cu care vorbea greceşte. Văzând doamna asortimentul de articole din prăvălie şi dându-şi seama că nu sunt neamţ, a întrebat-o pe studentă ce naţie de om sunt eu. La răspunsul acesteia că sunt Român, doamna -cu vădită plăcere- mi s'a adresat pe armâneşte şi eu i-am vorbit limba mea. Inţelegerea a fost perfectă. După ce şi-au făcut cumpărăturile şi au încheiat socotelile, căutând să las impresia că idee n'am de fraţii noştri din Macedonia, am cerut studentei să-mi spună dacă doamna este romancă din Grecia. Răspunsul a fost categoric: "Nu! Este Grecoaică!" Minunându-mă eu tare, de cum a fost posibil să ne înţelegem pe româneşte, studenta mi-a explicat (ignorantul de mine!) că în ţara lor este o întreagă regiune unde grecii vorbesc şi româneşte. In seara aceea m'am culcat mulţumit că mi-am îmbogăţit cunoştinţele generale şi mândru că limba noastră e învăţată şi de Greci...

* Un substanţial articol al lui Mircea Popescu despre Antim Ivireanul, publicat în "Bună Vestire" (Roma, Dec. 1962), ne reaminteşte pustiul de cărturari români - ca o prevestire a întunericului ce avea să vină- căşunat în sfertul de veac ce premerge era fanariotă: la 1691, Miron Costin şi fratele său Velicico hatmanul sunt ucişi din ordinul lui Constantin Cantemir; în acelaş an moare, pribeag în Polonia, mitropolitul Dosoftei; Dimitrie Cantemir şi Neculce se strămută, în 1711, în Rusia, unde în 1708 se stinsese, tot în pribegie, Spătarul Milescu; în 1712 închide ochii Nicolae Costin; de Sfântă Mărie 1714, Constantin Brâncoveanu e ucis, cu cei 4 feciori ai săi, la Constantinopol; tot acolo sunt gătuiţi, în noaptea de 6/7 Iunie 1716, învăţatul Stolnic Constantin Cantacuzino şi fiul său Ştefan, fost Domn al Munteniei, iar corpurile lor, ca şi ale Brâncovenilor, aruncate'n mare. In acelaş an, în fine, paznicii turci ce, din ordinul noului domn fanariot, Nicolae Mavrocordat, însoţeau pe Antim Ivireanul spre locul de surghiun (mânăstirea Sinai), îl ucid pe drum şi-i aruncă trupul în apele râului Tungia.

* Păr. Dr. Petre Popescu din Montreal a întocmit pe anul acesta, pentru Episcopia din Canada (P.S. Teofil), un drăguţ calendar de perete, străjuit de icoana bizantină a Maicii Domnului cu Pruncul în braţe. De aci aflăm că Eparhia "Emisferei de Vest" dispune, pe lângă autor, de preoţii Boldeanu, Haitz (dar acesta pare că s'a lăsat), Brânzeu, Tănase, D. Mihăescu, Lucaci (dedcdat între timp), Nan şi Cicală (ultimii doi, s'a scris, au pupat mâna mitropolitului sovietic al Moldovei). Din diversele "secţii" de organizare mai fac parte Remus Ţincoca, Miloaie, Faust Brădescu, etc.

Transcriind sfinţii tradiţionali, păr Popescu s'a gândit trist, şi pe bună dreptate, la cei cari încă lipsesc pe listă: "la epitrahilul martiric al Bisericii şi Poporului Român, chinuit astăzi de păgâni: ...că mulţi astăzi, prin jertfa lor pentru Cristos, au şi locul lângă Cuvioşii Mucenici şi Sfinţi pe cari îi cinstim".

Fiecare pagină lunară mai conţine, pelângă datele zilnice, un tablou religios, cu gust ales, sărbătorile, îndrumări liturgice, aniversări naţionale. Observăm, la 23 August 1944, nu eliberarea României de fascism, cum pretind partizanii dlor Hruşciov şi Vişoianu, ci "ocuparea României de către Rusia Sovietică", aşa cum e adevărul golgoluţ. Tot la aniversări vedem însă... sinodul dela Calcedon! Ce legătură o fi având acel îndepărtat sinod cu România, nu ştim, dar credem că infinit mai apropiată de istoria naţională ar fi data asasinării lui Corneliu Codreanu, sau a morţii lui Eminescu. La 15 Oct. 1922 e menţionată "încoronarea primului Rege al României"; dar primul rege "al României" murise, parcă, prin 1914...

* Semnalăm deasemeni revista "Der Europäische Osten", München, n° 99, Iunie 1963, în bune condiţii tehnice, având pe copertă, în culori, "Kloster Woronetz". Colaborează, printre alţii, Brutus Coste (Der Machtfaktor der Satelliten), dr. Constantin Sporea (Ein Erlebnis in der Bukowina), prof. dr. Stadtmüller (Das königliche Rumänien). Inăuntru mai vedem, în excelente fotografii, bisericile din Gura Humorului şi Arbora (Suceava), altarul bisericii Sf. Nicolae din Curtea de Argeş, opt aspecte dela Voroneţ, uşa bisericii din Tazlău, o troiţă din Muntenia, cruci din Vlaşca, o monedă romană cu podul lui Traian şi chipul marelui naţionalist Aurel Popovici (1863-1917).

* Neputând reproduce aici tot ce ne place, ne limităm a semnala cititorilor noştri câteva articole din presa de exil:
- "Pavel al VI-lea şi unirea bisericilor", de P.T., în "Bună Vestire", Sept. 1963.
- "Români în exil şi Români în străinătate", de G. Racoveanu, "Cuvântul", Aug. 1963.-
- "Dimensiunea libertăţii interioare", de V. Posteucă, "Buletinul Militar", Iunie 63.-
- "Octavian Goga", de Mircea Popescu, în "Unirea", Mai 1963.-

&& Scos din bezna unor lungi şi teribili ani de închisoare "populară", unde ajunsese pentru vina de a fi avut alte "idei" decât cazacii din hoardele de ocupaţia ale lui Stalin, Radu Demetrescu Gyr observă în "Glasul"minciunii -desigur, cu toată libertatea(şi sinceritatea)- că "poporul român a trecut din sclavie şi exploatare la libertate şi bună stare, din întuneric la lumină, din lacrimi şi suferinţe la voie bună şi cântec"; că este "liber şi suveran absolut pe toate roadele şi bogăţiile ţării"; "ca uriaşul din basme, încălţat cu cizme fermecate, poporul român face parcă şapte poşte dintr'un pas"; etc. Intr'un cuvânt: "Inveşmântându-se în lumină", poporul şi ţara se găsesc, sub părinteasca ocrotire a urmaşului lui Stalin, întocmai aşa cum Gyr "le-a visat şi le-a nădăjduit în cele mai curate vise ale sale"! Nici mai mult nici mai puţin. Ce-i mai rămâne atunci, decât să se lepede de Legiune? "Cu ochii mari, inundaţi deopotrivă de soarele libertăţii şi de bucuria realităţilor ce mă înconjoară, sorb fericirea ridicării, pe trepte tot mai înalte, a ţării mele în strălucitor şi continuu progres"- exclamă omul, încă din gura beciului: "Da, ochii se bucură şi inima cintă". Scriind aşa, Radu Gyr contează, desigur, pe svonul ajuns în străinătate, că din temniţă a ieşit orb...

&& Frenezie întru cele "ortodoxe" domneşte nu numai la Paris. Vedem astfel, în "Westdeutsche Allgemeine"(Essen, 13 August)că un neamţ, Herbert J. Rothemund, şi-a lăsat barbă, a îmbrăcat rasă şi s'a făcut singur.. "arhiepiscop", cu numele de Boris, al unei fantomatice "Biserici ortodoxe din Germania"sub la fel de fantomatica jurisdicţie a Patriarhiei din Antiohia. In această "calitate" şi-a tocmit şi personalul subaltern: un "preot Teodosius", alias Emil Lermer, arestat pentru moravuri nu tocmai preoţeşti şi uzurpare de titlu, şi-a pus capăt zilelor, aruncându-se dela etajul închisorii; "fratele Serafim", alias Clemens Erwin Ludwig Wemmer, ispăşeşte 4 ani de gherlă pentru înşelăciuni de tot soiul; "vicarul general", Paul Blumberg - "arhimandritul Paul", în sutană-, şi-a inaugurat "cariera" cu enunţarea adevărului, foarte ortodox, că Isus n'a murit pe cruce(de puşcărie a scăpat doar datorită paragrafului 51, care pe iresponsabili îi scuteşte de aşa delicii). Alţi "clerici", neştiind de glumă, au preferat s'o şteargă la timp în ţări mai priincioase. Toţi, tizi ai osârdnicului întru ortodoxie părinte Haitz, vicarul nu ştiu cui în Germania...

&& Cei câţiva prieteni, cari atâta se sbat -exact cum alţii făceau pe vremuri cu Sima- să scoată pe popa Boldeanu din gropile în care singur se bagă, ne-ar putea cumva răspunde la câteva întrebări, puse cu toată seninătatea(sau, dacă măcar singuri s'ar lămuri, tot ar fi bine). Deasemeni sunt îndemnaţi a reflecta la ele, fiind în joc o cinste sufletească, toţi oamenii cumsecade: De ce sfinţia sa cere teologie celor ce se preoţesc fără încuviinţarea sa, şi îi scuteşte pe cei sfinţiţi prin intermediul său; de ce umblă la canoane doar când e vorba de cei ce se preoţesc contra voinţei sale, dar le lasă'n plata Domnului când e vorba de cei ce vin în cler prin voia sa(chiar dacă o viaţă au trăit necununaţi bisericeşte); de ce pentru naţionalistul Boldeanu era bun în Germania ca preot ne-românul Haitz, dependent de Eparhia sa, şi nu era bun românul Vasiloschi, dependent de altă jurisdicţie; de ce e nepatriotic lucru că D. Em. Popa a fost sfinţit preot ortodox sub oblăduirea Patriarhiei Ecumenice Ortodoxe, dar e foarte patriotic faptul că P.S. Teofil a fost sfinţit de ruşi, ba chiar aparţine unui sinod rusesc. Şi ar mai fi şi altele...

&& Pe vremuri, - când Românii reacţionau cum puteau la fărădelegile de sus, sperietoarea, manevrată de cei din Sărindar, era "ce va zice străinătatea". In exil, ca să-şi acopere matrapazlâcurile şmecherii umblă cu altă gogoriţă la adresa protestatarilor, ca să-i intimideze: "fac jocul comuniştilor"! Clar, nu? Jocul comuniştilor îl fac, după această logică interesată, nu cei ce comit fărădelegea, ci cei ce-o pălmuesc. Pentru bine intenţionaţii "făcători de pace", norma ar fi să fie alta: să se arunce nu asupra celui ce demască relele, ci asupra celui ce le face; nu asupra celui ce fotografiază o scenă de omor, ci asupra celui ce comite crima; nu asupra celui ce strigă "săriţi, hoţii", ci asupra hoţului însuş. Altfel, păcat de osteneală!

&& Se spune că Virgil Gheorghiu ar fi decis să scrie, după a lui Mahomed, şi viaţa lui Corneliu Codreanu. Se vede c'a ajuns deja la necesara "stare de trăire intens legionară", la "poziţia unui iluminat ce creiază o operă ce trebue să rămână peste veacuri", cum ne scrie, în altă ordine de idei, dl Traian Boeru, grozav de emoţionat de iniţiativa lui Gheorghiu. Oricum, succesul de librărie va fi enorm, dacă va scri-o cu acelaş talent -şi convingere- cu care a compus oda de preamărire a ucigaşului lui Corneliu Codreanu.

&& Românii refugiaţi în Germania,asociaţi în UARG,şi-au ales în adunarea dela München,17 August,următorul comitet: preşedinte,maior Al.Păunescu; vice,dr.Nagacevschi şi dr.Paul Miron; secretar,Nicola; casier,Ion Chirilă; cenzori: av.Orendovici,C.Dimitriu şi Spânachi.Membri de drept: prot.Em.Vasiloschi şi pr.Zăpârţan.

&& "Când omul politic săvârşeşte şi fărădelegi,el încetează de a mai face politică,se degradează pe sine şi trece,de bună voie,în rândurile delicvenţei de drept comun care vizează escrocheria,prostituţia,furtul din buzunarul vecinului, tâlhăria la drumul mare,vărsarea de sânge şi alte încriminări pe scara fără sfârşit a devalorizărilor umane".- Nu-i e teamă lui Iosif Costea că zugrăvind,în "Glasul patriei",aşa de fidel regimul de asasini din ţară,riscă să înfunde iar Aiudul, de unde abia a scăpat după 15 ani de tratament sălbatic?...

&& "România"vişoenistă e recunoscătoare Providenţei "care,în persoana Regelui Mihai,a salvat simbolul viu şi reprezentantul autentic al idealurilor şi aspiraţiunilor româneşti".Dac'ar fi aşa,n'am mai avea nicio speranţă: căci,o naţie cu idealuri şi aspiraţii aşa de blege,clar că n'ar merita să mai trăiască! Dl Vişoianu confundă,însă,aspiraţiile româneşti cu "aspiraţiile" clicei sale - demne de ale patronului.

&& Mitropolitul sovietic al Moldovei a mers,scrie "Glasul"minciunii,la un hram ca să vestească dreptcredincioşilor "binefacerile păcii".Nu ştim dacă printre acestea a enumerat şi permanentizarea ocupării ţării de către ruşi.. Dar poate nici P.S.Moisescu nu crede chiar că blestemul de azi e "pace".Căci,spune I.P.S.Sa,"numai în timp de pace oamenii şi popoarele se pot bucura de roadele muncii lor"; dacă Românii nu se bucură de aceste roade,pricina e acum clară: o indică,cu precizie, însuş reprezentantul "bisericesc" al bolşevicilor la Iaşi...

&& Ernest Ene se trudeşte în "Glasul"minciunii să ne aducă "dovezi ale bunăstării" din ţara ocupată.Dacă,în loc de cifre,oricât de impozante,ar putea da bieţilor români câte un dublu de mălai,treaba ar fi mai pozitivă! Apropos: de ce,dacă situaţia este cum spune Ernest Ene,ocupanţii mai ţin graniţele ţării în sârmă ghimpată? ca să nu se sustragă nimeni "belşugului"? sau românii au devenit aşa de egoişti,încât nu vor să vină alţii de afară să se înfrupte din huzurul lor?...

&& Fabulă pariziană(pentru porumbeii păcii): Careva s'a năpustit asupra unui om şi-i cară la pumni.Hai să-i împăcăm,zic nişte drumeţi.Ci -zicem noi- opriţi nebunul să mai dea! Căci ce vreţi să facă cel lovit? să spună: iartă-mă că m'ai lovit?...

&& Din cei 2 milioane de locuitori ai Letoniei au reuşit să se refugieze,când cu invazia rusească,circa 100.000.Dintre aceştia,10.000 trăesc în Germania,unde au 25 de şcoli "primare"(se predă limba şi istoria letonă) şi,la Münster,chiar un gimnaziu,cu 80 de elevi din Germania,Franţa,Suedia,Olanda şi chiar St.Unite(58 în internatul gimnaziului) şi 12 profesori(dintre cari 8 pe seama statului german).

&& Asra Bercowitz "relevă",în "VoceaLibertăţii",că Roosevelt şi Churchill "au trecut de pe acum în istorie drept oameni de stat care au contribuit.. la salvarea libertăţii popoarelor lumii".Şi totuş,foaia din Atena nu părea chiar umoristică...

&& Scrie Theodosiadis,în "BIRE",că defunctul Boilă "prin mama sa se înrudea cu marele Iuliu Maniu,care prin căsătorie devine doamna Pop".Dar parcă Maniu n'a fost niciodată... măritat!

&& Un prieten,trimiţându-ne plicul în care primise "Glasul"minciunii,ne atrage atenţia asupra mărcilor poştale: una,care vrea să arate fericirea copiilor din Râpărâie; şi alta,cu un cap de bou.Şi comentează: crezi,dacă eşti bou...

CALENDAR NAŢIONAL- 20 Sept.1688: Târnosirea bisericii Mogoşoaia(Brâncoveanu).
21 Sept.1665: Moare Eustratie Dabija al Moldovei.Ingropat la mânăstirea Bârnova. "Făcea divanuri dese de judecată,ca să nu zăbovească împricinaţii".Dar divanurile de după masă "nu cădeau toate prea de laudă.Căci Domnului îi plăcea tare vinul bun şi avea obiceiu ca să-l bea ca în podgorie,mai mult din oală roşie decât din pahar de cleştar,zicând că-i mai dulce aşa".(Neculce)
21 Sept.1886: Se naşte în Dobreni-Câmpurel(Ilfov),fiu de ţăran,Vasile Militaru.
9 Oct.1937: Moare gen.Gh.Cantacuzino-Grănicerul.
19 Oct.1869: Se naşte la Soveja(Putna),Simion Mehedinţi.
20 Oct.1836: Se naşte,La Horodnicul de Jos(Rădăuţi),I.Gh.Sbiera. + 20 Oct.1916.
28 Oct.1890: Apare la Bucureşti revista săptămânală "România jidănită".-

S E M N A L Ă R I

* Maria GĂZDARU, Ţara de departe, vol. 2, ed. "Cuget Românesc", Buenos Aires, 1963.- Continuare a primului volum, apărut, tot în Argentina, în 1956, această modestă carte de citire, la care au pus umărul, alături de măiastra autoare, arhitectul Ovidiu Coatu, avocatul N. Şeitan, Gh. Jimoş şi Elena Connelly, pentru desemnul de pe copertă, e unul din cele mai preţioase daruri ale exilului. Se deschide cu "Rugăciunea" lui Eminescu, eliminată din antologiile reperiste, şi cu mişcătoarea odă a preotului basarabean Mateevici, "Limba noastră", interzisă în ţara ocupată; şi cuprinde pagini alese din clasici, dedicate primăverii şi verii. Bună parte din volum e rezervată istoriei neamului, cu o exemplară introducere despre "Origina Românilor" a prof. D. Găzdaru. O judicioasă antologie literară, integrată cu o serie de desemne, portrete şi schiţe, precum şi cu partitura câtorva imnuri naţionale, completează cartea, pe care autoarea o închină "cu suflet umilit eroilor din toate veacurile, care s'au jertfit pentru neamul românesc".-

* Fiinţa românească, Paris, I, 1, 1963.- E primul număr din "revista de cultură" a Fundaţiei regale universitare Carol I, având în comitetul de redacţie pe Mircea Eliade, Vintilă Horia, Virgil Ierunca, Emil Turdeanu şi Virgil Veniamin. Cu obişnuitele colaborări la mai toate publicaţiile literare din exil, noua revistă se prezintă ca plecând "din adâncul trăirii noastre într'o comuniune sufletească indestructibilă cu fraţii de acasă, cu durerile lor, cu dorurile lor" şi îndreptându-se "spre zările de speranţă ale Libertăţii ce va trebui să vie". Foarte vioaie, partea polemică faţă de impostura reperistă; extrem de utile, "Însemnările". Inutil să ne ascundem gândul: bucuria ar fi fost şi mai mare, iar realizarea, desigur, şi mai strălucită, dacă, în loc de două reviste literare, să spunem aşa cu caracter oficial, am fi avut una singură, şi mai bine nutrită. Fapt care nu ne împiedică, totuşi, să urăm iniţiativei dela Paris succes şi treabă tot mai bună.-

* Gen. Platon CHIRNOAGĂ, Un chapitre d'histoire roumaine, Rio de Janeiro, 1962.- Inaugurând colecţia "Dacia" de sub conducerea dlui Faust Brădescu, volumaşul îşi propune să restabilească adevărul istoric, răstălmăcit, cât priveşte anii 1940-1945, de o carte, altfel utilă şi bine intenţionată, de care şi noi, aici, ne-am ocupat: "Terres roumaines contre vents et marées" de Denise Basdevant, publicată în 1961 la Paris. Pledoaria în favoarea Mişcării Legionare şi, în parte, şi a regimului Antonescu e convingătoare; mult mai puţin convingătoare e prezentarea lui Horia Sima ca mare patriot, care-i rezistă lui Hitler, şi ca mare democrat, care-l convinge pe "Conducător" să nu-i aresteze, cum avea intenţia, pe politicienii vinovaţi de tragedia ţării. In orice caz, e bine că într'o limbă occidentală mai apar şi punctele de vedere ale părţii, care, pierzând răsboiul militariceşte, l-a câştigat pe plan moral şi istoric: evenimentele ulterioare ne-au dat, şi continuă să ne dea, dreptate.-

* Luki GALACTION Passarelli, Essere o... non essere pittori, Roma, f.a.- Consideraţii asupra artei, sfaturi date pictorilor de o colegă, care-şi cunoaşte bine, îşi adoră şi-şi respectă meseria-vocaţie; invitaţie gravă la seriozitate, fiindcă arta nu-i un joc gratuit, uşor şi superficial; critică a "informalului" abstract, dar nu a modernităţii. Pe copertă, reproducerea unui tablou, cu ecouri româneşti, al autoarei.-

* Mihail SADOVEANU, L'osteria di Ancutza - La Scure - La gente delle capanne, edizioni "Avanti!", Milano, 1963.- Primele două opere (Hanul Ancuţei şi Baltagul) fuseseră deja traduse, destul de bine, în italieneşte, în 1944, de prof. Gino Lupi, şi publicate într'o colecţie de circulaţie universală, "La Medusa"-Mondadori; noutate este numai "Bordeenii", şi se înţelege pentru care motiv, politic, a fost aleasă această din urmă carte, unde ţărănimea e prezentată în condiţiile de mizerie şi lipsuri, la care va duce-o regimul comunist, peste câteva decenii: editura e a socialiştilor de stânga. Traducerile sunt ale prof. Mariano Baffi; prefaţa, sub orice nivel, e a unui anume Mario De Micheli, care, fără să ştie româneşte, şi nici italieneşte prea bine, se crede în drept, doar pentru calitatea de comunist şi de lefegiu al Repereului, să se ocupe de literatura noastră. Spune, printre alte prostii, că "Mitrea Cocor reprezintă poporul român, care, după ultimul răsboi, răsturnând raporturile de forţă, s'a scăpat de iobagia feudală". Ptiu, lighioaie!

* Sabri Esat Siyavuşgil, Karagöz, Istanbul, 1961.- Titlul cărţii ar putea să vă înşele, făcându-vă să credeţi că-i vorba de personajul de mai sus... In realitate, e vorba de un studiu foarte serios asupra "teatrului de umbre", care a avut o aşa de mare importanţă în cultura Turcilor, iar la noi a lăsat, printre altele, amin-

tirea personajului principal într'un adjectiv pitoresc şi expresiv. Autorul ne prezintă istoria genului, protagoniştii, spiritul, satiric mai ales, şi tehnica. De nepreţuită valoare partea figurativă, în culori, a elementelor şi personajelor acestui teatru popular, înrudit cu păpuşile-marionete, care i-a delectat, vreme de câteva secole, şi pe români.-

* Spiritualità e attivismo nella letteratura contemporanea, ed. Giardini, Pisa, 1962.- Prim volum din "caetele internaţionale" ale Uniunii internaţionale a scriitorilor, cuprinde şi contribuţiile a doi români: Vintilă Horia, care scrie despre Blaga, şi prof. George Uscătescu, despre Jünger şi Ezra Pound.-

* Francesco Grisi-Walter Mauro, Almanacco della Terza Pagina, ed. Canesi, Roma 1963.- Portretele tuturor scriitorilor citaţi în această preţioasă antologie, de care se vorbeşte mult în Italia, sunt opera de rafinată calitate a maestrului Eugen Drăguţescu: neîntrecut în acest gen.-

(Am rămas îndărăt cu extrasele şi cu semnalările din reviste: le va veni rândul; printre ele, unele contribuţii ştiinţifice, care nu pot fi trecute cu vederea, şi care, uneori, valorează mai mult decât un volum întreg).-

Adrian Popa

&& Societatea Academică Română şi-a ţinut cel de-al 7-lea congres în palatul Universităţii din NIJMEGEN (Olanda), la 6-12 Septembrie. Tema: Cultură universală şi originalitate naţională. Patronaj: cardinalul Bernard Jan Alfrink de Utrecht, prof. dr. H.J. Lammers, rectorul Universităţii, şi primarul oraşului, Ch. M. J. H. Hustinx; organizare: pr. dr. Jean E. Remmers, J.A. De Jonge şi dr. N.E. Pop.

Au participat, cu lucrări: J.N. Manzatti, M. Camilucci, D. Marin, V. Vettori, E. Koliqi, Eliza şi A. Cerbu, I.G. Dimitriu, P. Iroaie, M. Baffi, Antoaneta Bodisco, I. Popinceanu, G. Bonfante, G. Drăghincescu, E. Turczynski, Fl. Şerbănescu, T. Onciulescu, Al. Mircea, V. Horia, Mircea Popescu, P. Zacharias, G. Racoveanu, Fl. Popan, Oct. Bârlea, G. Uscătescu, Th. D. Zotschew, C. Sporea, N. Crişan, G. De Smet, A. Maurer, Ion Gheorghe, I.V. Emilian, N. Beldiceanu, D. Beratti. Au trimis lucrări: Marlene Schürr-Erenscheidt, M. Fontaine, G. Lupi, P. Miron, H. Tănăsescu, S. M. Popescu, I. Dan, R. R. Florescu, R. A. Florescu, N. Novac. Au fost, deci, bine reprezentate toate secţiile: literatură şi artă, limbă şi literatură, filosofie, religie, ştiinţe sociale, istorie. Şi cam toate ţările de refugiu: Italia, Statele Unite, Germania, Franţa, Olanda, Spania, Mexic, Argentina. Pictorii Nina Batalli, Eugen Drăguţescu şi P. Suţianu au organizat cu acest prilej o expoziţie.

Congresiştii au participat la recepţia dată de rectorul Universităţii, la excursia dela Rotterdam şi Amsterdam, la o liturghie în rit bizantin-român şi la concertul dat de Aurelian Neagu, bas la Opera din Düsseldorf, ajutat de pianistul Paul Theissen, cu următorul program: Mugur-mugurel (G. Dima), Sârba (C. Brăiloiu), Cântec de leagăn (I. Borgovan), Duce-m'aş şi tot m'aş duce (A. Monţia), Ciobănaşul (N. Oancea), Salvator Rosa (C. A. Gomes), Robert le Diable (G. Meyerbeer), Ernani (G. Verdi), Mefistofele (A. Boito), Don Carlos (Giuseppe Verdi).-

&& Congresul celor 17 parohii unite, organizate la 4 Sept. 1948 în Asociaţia Românilor Catolici din America (ARCA), s'a ţinut anul acesta, în zilele de 5-7 Iulie, la Detroit. Serbarea celor 15 ani de existenţă s'a bucurat de participarea P. Sfinţitului Vasile Cristea, cum şi a episcopului local, Alexandru Zaleski, care a adus salutul Secretăriei de Stat a Vaticanului. Printre telegramele primite notăm pe a cardinalului Cicognani, cu binecuvântarea Papei, pe a cardinalului Testa, pentru Congregaţia Orientală, şi pe a guvernatorului Statului Michigan.

Preşedinte al Asociaţiei a fost ales pr. Ilie Crihălmean; vice, Petre Georgescu şi George Stroia; secretar, Louis Filip; controlori, Ion Marcu şi Dan Martin; membri: Ion Gruiţă, Dumitru Covaci, Emil Breazu, Ion Cifor şi Avram Duma.-

&& Scrie Al. Hodoş că România abia acum "se îndreaptă cu paşi mai hotărîţi spre o viaţă de belşug şi de cinstită împărţire a roadelor muncii" (iar până'o ajunge acolo, mai va). De-o continua să scrie aşa, foii în care am citit această mărturisire n'o să-i mai spunem "Glasul minciunii"...

&& "Le Figaro", publicând darea de seamă a şedinţei solemne a "Societăţii istorice şi literare" din Paris pentru comemorarea martirilor ghetoului din Varşovia, a menţionat şi discursul rabinului Eisenberg, cu reflecţii dureroase asupra situaţiei evreilor din Polonia. Rabinul s'a simţit dator să atragă atenţia că acele gânduri priveau epoca ocupaţiei naziste şi nu Polonia actuală. O explicaţie de care, credem, nu era chiar nicio nevoie...